

# kartke

Broj 3 • utorak, 1. septembar/rujan 2009. godine

KO LIKO JAS  
I DENSA i AMARA



ZNAMO ŠTA STE RADILI  
OVOGA LJETA



## Deset pravila ponašanja u javnom gradskom prevozu

Ko ne ispoštuje stvarno je nekulturan

Piše: Renata Dujmušić  
(renata.dujmusic@onabih.ba)

**1** Ne kupajte se što duže prije vožnje.

**2** Kad je vruće, zatvorite sve prozore jer je propuh. Ako niste ispoštovali prvo pravilo, ovo će popraviti stvar. 2u1

**3** Raširite se što više možete u svom sjedištu. Još je bolje ako neko sjedi do Vas. Naslonite se. Spread the love.

**4** Žvačite žvaku što glasni je. Pokušajte izvesti neku melodiju mljacksonjem, bit će zanimljivije ljudima oko vas.

**5** Ni slučajno ne ustajte starijim osobama. Svi su oni teroristi koji nemaju pametnijeg posla od maltretiranja mladih koji su preumorni. Od hodanja po kafama cijeli dan.

**6** Ne ustajte ni djeci. Pa mlađi su od vas. Oni nisu umorni kao vi. Od predavanja na fakultetu. Ili je ipak bila kafa?

**7** Ako ste s prijateljima, pričajte što glasnije i smijte se na sav glas da svi vide kako vam je zabavno.

**8** Ako ste ugledali pozanika malo dalje od vas, dozivajte ga. Zašto da napustite svoje sjedalo?

**9** Ne kupujte kartu i svadajte se s revizorima. Oni su krivi za sve!

**10** I ne zaboravite: ako stojite na vratima, šminka ste!

# Zatvoren drugi FOP ciklus, podržano 8 projekata



**Novi projekat fondacije Schüler helfen Leben (SHL) pod nazivom Fond za omladinske projekte (FOP) pobudio zanimanje mladih iz cijele BiH. Više od 200 projekata je konkurisalo za sredstva iz ovog fonda a u ovom ciklusu je podržano njih 8.**

Piše: Dženan Karić  
(dzenan@shl.ba)

**U** organizaciji Njemačke fondacije Schüler helfen Leben (SHL) 11.06. 2009. u prostorijama SHL House u Sarajevu potpisano je 8 ugovora o podršci omladinskim projektima u okviru drugog ciklusa programa Fond za omladinske projekte (FOP).

Od mjeseca februara, kada je program i zvanično otvoren, za sredstva iz fonda konkurisalo je vi-

še od 200 različitih projekata. Projekti koji za ciljanu populaciju imaju mlade u dobi između 14 i 23 godine dolaze iz cijele BiH. Tome svjedoče i projekti podržani u ovom ciklusu. Drvar, Srebrenica, Lukavac samo su neki od grada u kojima će se implementirati FOP projekti. Jedan takav, iskustveni projekat je i projekat pod nazivom „Gluh jesam ali nevidljiv nisam“ iz Vogošće. Zašto iskustveni? Abdulkerim Ljevaković, nosilac projekta, zbog gubitka sluha se svakodnevno susreće sa problemima. Upravo ovaj projekat treba da dopriene humanizaciji odnosa te razvoju tolerancije i života sa

drugačijim. Prema njegovim rečima njegovi vršnjaci, učenici osnovnih i srednjih škola će kroz ovaj projekat dobiti uputstva kako se ponašati u susretu sa slušno oštećenim vršnjacima iz svog okruženja.

**Ostali podržani projekti su :**  
„Pokušaj X-škola novinarstva“ Mostar  
„Guitar Fest“ Fojnica  
„Festival umjetnosti u podjeljenim gradovima“ Mostar  
„Studiraj.ba“ Lukavac  
„Širenje ekološke svijesti mladih“ Višegradi  
„Andeo Srebrenice“ Srebrenica

„Edukacijom protiv nasilja“ Drvar

Fond za omladinske projekte ostaje otvoren do kraja 2009-te godine a treći ciklus je zaključen 31.08.2009. Rezultati o podržanim projektima iz ovog ciklusa će uskoro biti poznati i objavljeni na službenoj web stranici fondacije ([www.shl.ba](http://www.shl.ba)). SHL sa ovim programom ponajviše želi doprijeti do mladih Bosanaca i Hercegovaca koji žive u manjim i ruralnim sredinama i koji do sada nisu imali iskustva u pisanju i realizaciji svojih ideja u projekti.

Više na [www.shl.ba](http://www.shl.ba)

# FOTONOVINARSTVO

**...bilo je to nešto novo i kreativno. Po prvi put smo krenuli u projekt koji je imao naglasak „humanitarno“. Iako smo mislili da ćemo naići na veliki zid nerazumjevanja desilo se čudo. Pomoć je trebala i mi smo pomogli.... vrijeme će pokazati da li ćete i VI....**

Piše: Mirnesa Fatić  
(mirnesa.fatic@onabih.ba)

**U** predhodna dva broja smo pričali o projektu Fotonovinarstvo. Pozivali smo sve mlađe fotografе koji imaju afiniteta da se prijave i učestvuju. A potom smo vas i obavještavali kako su tekle same radionice.

Za one koji nisu upoznati sa projektom, prije nego predstavim uspjehnost projekta u nekoliko kratkih critica ču vas upoznati šta smo sve uradili.

Projekt je bio treći po redu, i za sve članove nešto novo, i kreativno. Po prvi put smo krenuli u projekt koji je imao naglasak „humanitarno“.

Tokom foto radionica koje smo održali u 3 bosanskohercegovačka grada: Sarajevu, Mostaru i Banja Luci prikupili smo i više nego očekivan broj kvalitetnih fotografija.

Sve su to bile fotografije srednjoškolaca i studenata koji su kroz fotografiju dočarali svoje gradove i pokazali veliku želju da pomognu.

Na projektu pri samoj organizaciji je radila ekipa od 5 članova: Denis Hadžić (Cazin), Tamarra (Mostar), Marko Rožić (Mostar), Anamaria Jelonjić (Mostar) i Mirnesa Fatić (Sarajevo) – office manager i project kordinat-



tor, zajedno sa edukatorom Mirzom Subašićem (Zenica).

Edukovano je 40 mladih ljudi, prikupljeno preko 300 fotografija, i vrijeme je bilo za drugu fazu projekta. Pripremiti izložbu i ponuditi aukcijsku prodaju slika je bio izazov ali vodili smo se jednim ciljem, a to je ono pomoći drugom.

Krenule su i prve pripreme, pronalaženje prostora i sama promocija izložbe. Iako smo mislili da ćemo naići na veliki zid nerazumjevanja desilo se čudo.

Da li je to bilo zbog onih kojima smo namijenili pomoći ili je jednostavno svima bio dobar dan nikada saznati nećemo. Pomoći je trebala i mi smo pomogli centru Vladimir Nazor, koji se bavi edukacijom djece oboljele od cerebralne paralize i autizma. Omladinska novinska asocijacija kroz svoje radionice i projekte je uvijek nastojala edukovati sve one koji ujek traže više i nemaju prostora da ispolje svoje ideje. Centar „Vladimir Nazor“ pruža edukaciju onima kojima je to još više potrebno. I to je veza koja nas je spojila, i veza koju smo željeli ostvariti.

Izložba je održana u Domu mladih Skenderija, i bila je pro-

cija ONA u BiH u narednom periodu u okvir projekta Fotonovinarstvo planira pokrenuti web stranicu koja će sadržavati sve fotografije napravljene tokom ovog projekta.

Ali to neće biti kraj. Svi mlađi ljudi koji se bave fotografijom moći će postavljati slike na ovu web stranicu u budućnosti i fotografije će biti na usluzi svim printanim medijima, prvenstveno novinama Asocijacije „Karikama“.

Fotografije će biti ponuđene na prodaju i novac ćeći centru „Vladimir Nazor“.

Kompletan projekt je podržan od strane njemačke fondacije Schuler Helfen Leben. SHL je prepoznao potencijal u Asocijaciji ONA u BiH, a ONA u BiH želi pomoći onima kojima je pomoći i više nego potrebna.

To su prepoznali mnogi koji su radili na ovom projektu i oni koji su nam putem realizacije pomoći. Više informacija u sorije vrijeme ćete pronaći na web stranici asocijacije [www.onabih.ba](http://www.onabih.ba).

Vrijeme će pokazati da li ćete i vi prepoznati i čuti poziv onih kojima je pomoći potrebna i kojima i malom sumom možete pomoći.

I na kraju velika hvala svima onima koji su kupili fotografiju i daramovali novac za jedan divan cilj. Biće veliko zadovoljstvo i privilegija raditi na ovom projektu, i nadamo se da ćemo i sljedeće godine ponovo realizirati ovakav projekt.

# Uvodnik Šuti i trpi

Piše: Selma Demirović, glavna i odgovorna urednica

eško je pisati o aktuelnim temama kada vam novine izlaze svaka tri mjeseca. Međutim, to daje mogućnost da se sa određene distance i 'hladne glave' piše o nekim prošlim, ali i uvijek aktuelnim dešavanjima, kao što su delikvencija i akademsko obrazovanje. Na neke se stvari uvijek treba podsjećati, i onda kad mislimo da je sve prošlo. Jer, često nismo u pravu. Problemi ne nestaju ako se o njima ne govor.

Nakon februara prošle godine Sarajevo se ponovo bilo utopijski uljuljkalo u svakodnevnicu i nastavilo ignorirati neprevazidene probleme. Sve do 13. augusta. I taj film koji smo gledali već drugi put još je bolniji i tužniji od prethodnog, upravo zbog toga što iz prethodnog nismo naučili ništa. I još jedan mladi život se ugasio. Pitanje je koliko ćemo još dugo gledati razne Vukove van kaveza, susretati se s njima, i strahovati za vlastitu sigurnost i sigurnost dragih ljudi... U posljednje vrijeme mnogo češće izbacemo iz takta idiotarije u kojima živimo i primitivizam u koji smo se uklopili, a koji se odražava na sve segmente društva, i neminovno se ogleda u akademskom obrazovanju. Tema o korupciji, mitu i raznim zlostavljanjima u akademskim zajednicama za samo nekoliko mjeseci ponovo je postala



jedna od onih bilo-pa-prošlo i tabu tema. A vijagra bagre, razne lvojke i Jahije studentima i dalje 'ulijevaju strah u kosti', štiteći se tako od vlastitog neznanja. I ko je kriv? Studenti koji se plaše osvete profesora, profesori koji ne rade svoj posao kako bi trebali, asistenti puni ambicija, neko četvrti ili svi pomalo... Najlakše je kriviti Vladu. (Vlado i jeste na kraju za sve kriv.) I da još jednom ponovim ono o čemu smo pisali u prvom broju: Wellcome to Hollywood fakultet u BiH.

„Svijet nije ništa drugo do mjesto u kojem ljudi teroriziraju jedni druge. To je kao odnos među zatvorenicima: jedni druge terorišu, jer

su terorizirani. I tada se javlja strah. A strah nas blokira uvijek. Strah je ono što drugi očekuju da nosimo. Kad jedno naviknemo na strah, gubimo predstavu o slobodi. Ovo društvo i počiva u svojoj razvaljenosti na logici straha. Kad izgubimo strah, postajemo li manje ili više ljudi? Vrati li se predstava slobode? Može li čovjek koji se boji misliti?“ Hoću li ja zbog ovoga što pišem biti prozvana na Instituciju u kojoj stičem znanje i kakve će posljedice snositi? Ovako ulazimo u začarani krug, koji se krije iza paravana demokratskih principa.

I dok se na jednoj strani dešavaju sve te stvari o kojima se ne govorи glasno iako bi se trebalo stalno govoriti, na drugoj se održavaju razni festivali (ne)kulturne svuda po lijepoj Našoj. Ali 16 stranica je malo da bi se o svemu pričalo/pisalo. Npr. trebalo bi pisati i o tome da u olimpijskom gradu u 2009. još uvijek postoje gradska naselja u kojima nema rasvjete ni toliko vremena nakon '95. Ubistvo Amara Mistroića, i ovogodišnji SFF, koji je uistinu dobro organiziran, i Festival prijateljstva u Goraždu, na kom su izvođači ove godine bili većinom iz folk branše, svaki skupa predstavljaju BiH.

Vrijeme odmora je prošlo, jesen uskoro stiže, početak školske i akademske godina je na pragu, sretan ili ne, kako za koga... Ali valja nam svima dalje preko rijeke... Ugodno čitanje Karika želim!

**Upozorenje:**  
Imate zelene oči? Ne, oči su vam plave? Ili, ne, ipak smeđe? A crne? Ako ste se pronašli, nemojte dalje čitati. Ako imate bilo kakve predrasude, prestanite čitati odmah!

## impressum

**karike**

Omladinski magazin

**Izdavač:**  
Udruženje Omladinska novinska asocijacija u Bosni i Hercegovini

**Glavna i odgovorna urednica:**  
Selma DEMIROVIĆ

**Uređivački kolegi:**  
Damira KULENOVIĆ  
Edin KALENDER  
Erna KLJUČIĆ  
Filip PAŽIN  
Renata DUJMUŠIĆ

**Redakcija:**  
Mirnesa FATIĆ,  
Haris DEDOVIĆ,  
Goran VRHUNC,  
Džemil BOŠNJAK

**Dopisnici:**  
Muamer LOGO,  
Dženan KARIĆ,  
Dorđe KRAJIŠNIK,  
Mirza AJNADŽIĆ,  
Elvira BARUČIJA,  
Aila HABIBIJA

**Suradnja:**  
Njemačka fondacija Schüler Helfen Leben,  
Dnevni list Oslobođenje

**Štampa:**  
Unioninvestplastika d.d.

**Tiraž:**  
Izlazi četiri puta godišnje  
kao prilog u dnevnom  
tiražu Oslobođenje

**Kontakt:**  
Tel/fax: +387 33 205 850  
Čobanija 9  
71000 Sarajevo  
Bosna i Hercegovina

**Web:**  
<http://onabih.ba>  
karike@onabih.ba  
onaubih@gmail.com

**Žiro-račun:**  
161 00000 6919 04  
Raiffeisen bank dd  
Bosna i Hercegovina

## Teorija zavjere

# R. I. P. M. J.

Piše: Erna Ključić  
(erna.ključić@onabih.ba)

Jezavno sa "planete" Kripton nepoznati izvor (prepostavlja se Superman) dojavljuje da je umro kralj pop-a, iako se to kod njih možda drugačije zove, ma možda on i nije bio kralj pop-a, možda je bio berač riže u Kini pa se proslavio prvo kao crnac pa onda kao bijelac (zbog tog začuđujućeg fenomena) imajući u vidu da su Kinezi mongoloidna rasa neke žućkaste boje sa kosim očima ali on je to sigurno „ispravio nekim - čudom, a možda nije ni postojao, nego je čista fikcija kojom je NASA-e, zatrovala naše umove. Kako god "kralj" je umro 25.juna tekuće godine, tačno vrijeme i uzrok smrti još uvijek nisu ustanovljeni. (Biće u daljem tekstu- valjda).

Jackson je "umro" tri puta u posljednjih 18 mjeseci prije nego je preminuo 25. juna.

(Kad se jednom prilikom (kada su ga doktori uspjeli probuditi) "vratio" rekao je "da je umro i otišao u raj i da se tamo osjećao dobro. On je rekao da je to što je vidoj kako stvari izgledaju na drugoj strani pa se vratio na Zemlju najbolje iskustvo u njegovom životu", (neimenovani izvor).)

Pojedini američki mediji saznaju da su patološki nalazi pokazali da je on preminuo jer je imao finansijskih problema i nije mogao da plati nadogradnju kose koja mu je "masovno" opadala nakon što se prije desetak godina, na nekoj od njegovih proba, obrušio reflektor i zapalio mu kosu u koju je on uložio desetine hiljada američkih dolara.



Pojedini američki mediji saznaju da su patološki nalazi pokazali da je on preminuo od raka kože, zbog izbjeljivanja, mada termin "izbjeljivanje" nije poznat kao medicinski.

Pojedini američki mediji saznaju da su patološki nalazi pokazali da je on preminuo od prekomjerne doze lijeka koji se tretira kao strogo kontrolisana supstanca koja se upotrebljava isključivo u bolnicama i koristi za anesteziju.

Možda nije ni umro.

Homoseksualac, pedofil, diler, narkoman, možda i samoubica... izgleda ponajmanje muzičar.

Ine vrijedi opovrgavati sve te klevete. Znamo

mi ko je bio Michael Jackson, i ne tiče nas se njegov privatni život sve dok ne ugrožava ostale članove društva, a to nije činio, od Michaela smo dobili ono što smo tražili a to je nezaboravne hitove i plesne korake (moon walk).

Nabrajati njegove humanitarne koncerne i akcije bilo bi besmisleno. Michael je pop ikona 21. vijeka i to će ostati. Pamtiće se kao kontravezni pjevač čiji je osobni život bio dio pop kulture zadnjih četvrt stoljeća.

„Oni“ zaista ne brinu za nas. (They don't really care about us).

I tu Michael zbilja nije pogriješio. Nije pogriješio ni Dino Merlin kada nam je to preveo.

# Gdje plovi ovaj brod

Piše: Mirnesa Fatić

(mirnesa.fatic@onabih.ba)

**C**mladinska novinska asocijacija u Bosni i Hercegovini je mlada NVO, ali ima velike i ozbiljne projekte iza sebe, ali i ispred sebe. Mi s ponosom kažemo da smo mladi, ne samo po godinama kojim postojimo, nego i po sastavu koji čine ovu Asocijaciju. To je 15 mlađih ljudi koji čine Upravni odbor, skupa sa kordinatorom i office managerom to je sedamnaest vitezova okruglog stola.

Sve su to mladi, talentovani ljudi. Izuzetno pametni, spremni na promjene i rad.

Danas u BiH se susrećemo sa brojnim problemima mlađih. U većini slučajeva možete čuti njihovo nezadovoljstvo i potrebu za nečim novim.

To je bila i jedna od ideja samog nastanka Asocijacije: potreba za izražavanjem i nedostatkom printanih ili elektronskih medija koji su okrenuti ka mlađima.

ONA u BiH pruža edukaciju, pruža prostor za izražavanje.

Ali, ako mislite da ču i dalje pisati ko smo mi, neću, jer o tome smo već pričali....

Ovo će biti jedan od onih tekstova gdje se prisjećamo svih događaja smijehnih i tužnih kroz koje smo zajedno prošli sa našim aktivistima.

Ja sam Mirnesa Fatić - office manager i ispričat ču vam neke stvari koje smo čuvali do sada, koje su nas nasmijavale i nadamo se da će sada i vas. Vrijeme je da podijelimo osmijeh i sa vama. Ipak je ovo doba recesije, a narodna poslovica kaže: „Ko čini dobro, dobro mu se vraća“.

Bio je to jedan od projekata na kojem smo radili. Tačnije projekt pod nazivom „Promo bus“. U kratkim crticama reći ču samo da smo trebali za 7 dana obići 17 gradova zajedno sa partnerskom asocijacijom - „Asocijacijom srednjoškolaca u BiH“ i promovirati ove dvije asocijacije, proširiti vijest da postojimo i da smo tu za sve mlađe ljudi. I tako jednog

**Sve su to mladi, talentovani. Izuzetno pametni, spremni na promjene i rad. A od nošenja promo materijala sve nas je boljelo. A to putovanje kao da je prokletko bilo...**

sunčanog dana prošlog ljeta spakovali smo se, potrpali u autobus i krenuli na put. Grad po grad i došli smo do Novog Grada (Bosanski Novi). Velika vrućina, a mi već napola ošamućeni izašli smo iz autobusa, svih nas trideset. Imali smo važnu misiju, proširiti vijest da postojimo.

Bio je to već 8. grad po redu, tek napola, a mi pri izdisaju.

Od nošenja promo materijala sve nas je boljelo. Sjećam se kad smo bili u Tuzli kako je predsjednik asocijacije podigao paket u kojem se nalazilo 100 komada „Karika“ nije se više ni vido. Samo ste mogli vidjeti ogromni paket koji se kreće i Slobodenove tanane nogice koje to nose. Poslije deset minuta sve je palo i morali smo se podijeliti i nositi manje, ali više nas. Ali nije to ono što sam htjela reći. Vraćam se na Novi Grad i taj vrući dan. Ima-

bodanov mobitel koji nas je sve uznenimrio, a poziv je bio upravo od Slobodana, koji je panično izgovarao nešto poput: „Gdje ste vi, ljudi? Ja sam došao na parking, ali autobusa nema...“ Zaboravili smo Slobodana u Novom Gradu. Već smo pola sata vožnje bili odmakli. Ni smo mogli da vjerujemo, ujedno i smijeshno i strašno. Kako smo samo mogli za-

boraviti Slobodana? Bilo je tako vruće. Veoma brzo počeli smo da smisljamo podle planove kako da ga napadnemo što nije na vrijeme došao. I koga je pitao da ide, ali glavni problem je bio, kako ostati ozbiljan i sve to izgovoriti. I pogodaćate, nismo ostali ozbiljni jednosta-

Sve je bilo dobro dok nam se nije počelo spavati. Do tada smo pričali, pjevali smijali se.... a onda je pao i san na oči ali se zaspasti nije moglo. Ne znam koliko je vas pokušalo zaspasti u autobusu, ali oni koji jesu znaju da je veoma neudobno. Oko 3 sata ujutro smo došli u Livno. Malo prerano za našu misiju. Pa smo odlučili se parkirati na obližnji parking i pokušati odmoriti. Magla je pala i ništa okolo nismo vidjeli. Vozač je otišao spavati u svoju „sobu“ - ispod stepenica, a ostali su se lomili po stolicama. Međutim, zatvorio je autobus i nismo mogli izlaziti. Ali znate kada nešto u vama neda mira, i morate baš u tom trenutku da idete u toalet...

A vozač je morao svaki put da ustane i otvari autobus. I od 3 sata ujutro do 7 sati mi smo morali u toalet, a i vozač je morao otvarati autobus. Ma važno je da se nešto dešavalо, zar ne?

A onda je konačno svanulo, i magla se digla. I gle čuda, samo 100 metara od nas nalazio se predivan hotel. Baš divno, ali kasno.

Krenula su umivanja. Pa naravno umivali smo se u prirodi, a gdje bi drugo. Bila je jedna javna česma, i tako smo se poredali kao vojska jedno iza drugog držeći peškire u rukama čekali na svoj red. A onda postrojavnje i prebrojavanje da nekoga slučajno nije pojeo mrak, i na posao. Treba Livno obavijestiti da postojimo.

I dalje se sjećam tog prizora kada smo ugledali hotel, i kada smo se svi umivali i prali zube savremenim pastama i četkicama na javnoj livanjskoj česmi. Baš kao u stara dobra vremena, sa modernim preparatima naravno.

Eto to su neka od sjećanja kroz koja smo prošli. Ima njih još, ali bit će još i Karika, zato ćemo sačekati naredni broj i podijeliti još sličnih događaja s vama.

Ukoliko vam se čak nije svidjelo, nema veze, mi ćemo ipak podijeliti sa vama. Jer možda ste baš vi naš naredni član Upravnog odbora, a kažu lijepo je upoznati ostale šta ih čeka.

Smijeh i dosta dobrih dana, koje ćete uvijek pamtitи.

Do narednog broja, i naredbe plovidbe Lijep pozdrav vam želi ONA u BiH team i sretan početak nove školske godine.

li smo tri sata da podijelimo sve i da krenemo dalje.

Kada je tri sata rada otkucalo u velikoj žurbi smo se spakovali i ponovo utrpali u autobus i krenuli ka drugom gradu. Ali...

Da, uvijek postoji ono ali. Zadovoljni onim što smo postigli u tom gradu, i ošamućeni samo smo sjedili i pokušavali se malo rashladiti. Poslije pola sata neki od nas su uspjeli i da zaspu. Ali i tome je došao kraj, probudilo nas je zvono mobitela koji nije prestajao. I neko je povikao: „Zaboga, javi seeeee!!!“, ali ništa. Ono je samo nastavilo da zvoni. A onda je jedan od nas uezio mobitel i javio se. Bio je to Slo-

vno smo se samo svi nasmijali kada smo ga vidjeli na tom ogromnom parkingu kako stoji sam. Kao u western filmovima, vrućina ubija, vidite toplotu koja prži sve oko, samo je falio kolut sijena da pređe onako preko i poznati tonovi western filma.

Poslije toga uveli smo red, i taktiku prebroj se.

Ali ovo putovanje kao da je prokletko bilo. Nas 30 koji smo putovali prošli smo kroz razne situacije. Pored ove, bila je tu još jedna koja se urezala u sjećanje svih nas. Bila je to noć koju smo morali prespavati u autobusu. Putovali smo iz Brčkog ka Livnu, da dug put ali mi smo morali i to uraditi.

li i nezaštićena. Zar nije kriminal dati takvim ljudima priliku da izdaju svoje romane i autobiografije dok toliko mlađih i talentiranih pisaca uopće nema priliku izdati svoja, vjerojatno mnogo vrijednija, djela? Ono ćemu se oni mogu nadati su večeri poezije u nekom lokalnom kafiću ili eventualno neki kraći tekst izdat u školskim novinama, a dok u isto vrijeme izloge knjižara pune neka bezvrijedna djela. Kako to da je književnost palala na niske grane? Danas, ako imate novca, možete biti pjevač, nebitno znate li pjevati ili uopće izgovoriti neke glasove, može biti i glumac, i to vrlo uspješan, a čini i odnedavno i pisac. Od pisanja je skoro pa nikad nije moglo dobro živjeti, onaj tko bi odabrao to zanimanje bio se zasigurno namučio da bi došao do kruha, ali danas imamo toliko tih ljudi koji ubiru to-

liko para od prodaje svoje knjige, jer je ljudima postalo interesantnije čitati Nives Celzijus nego Dosječevskog ili Kafku. I nije više bitno imate li imalo talenta ili znanja da bi bili pisac, bitno je da ste napravili neki skandal i već imate ugovor za knjigu. No, ipak ne osjećam se dovoljno kompetentnim da sudim tko može, a tko ne može ne pisati, svatko tko je pismen valjda ima pravo da piše, ali tko će to kipiti i čitati to ostaje na nama samima. Svi mi u tom moru knjiga imamo izbor, hoćemo li se zatupljivati nekim lošim autobiografijama ili knjigama o pikantnjama iz svijeta slavnih ili ćemo ipak pročitati nešto bolje, nešto što će nas potaknuti na razmišljanje, što će nam proširiti vidike... Čini se da sve više ljudi izabire ovo prvo, no ipak, što se god čita, bitno je, valjda, da se čita.

## Mama, mama kad odrastem želim postati pisac

**I nije više bitno imate li imalo talenta ili znanja da bi bili pisac, bitno je da ste napravili neki skandal i već imate ugovor za knjigu**

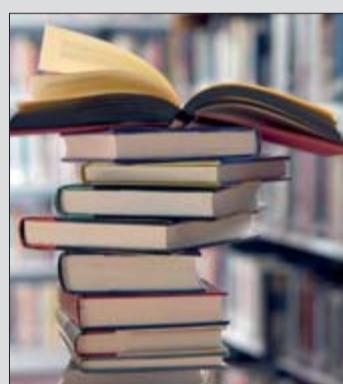
Piše: Filip Pažin

(filip.pazin@onabih.ba)

**C**ini se da nikad nije bilo popularnije biti pisac, skoro pa svatko tko se smatra društveno bitnim je već napisao svoju autobiografiju ili nas je počastio nekim jako bitnim tajnama iz svijeta „bogatih i slavnih“.

Kada je uopće počeo trend da svatko tko misli da je nekako bitan i važan napiše knjigu o sebi nije mi

baš poznato, ali smo danas obasuti svakakvim književnim smećem. Skoro pa me više i ne čudi kad neka starleta ili samoprovani modni kritičar da svima do znanja da uskoro objavljuje svoju knjigu. I to tako lako, kao da je napisati knjigu, isto kao i napisati članak za novine. Najtužnije od svega je to da oni i uspiju za mjesec ili dva, nekim čudom, završiti svoju knjigu, a još gore od toga je što nađu nekog izdavača, kojim im u pompoznu reklamu naposljetku i izda tu knji-



gu. Sve to nekako i mogu shvatiti kao dobar posao i dobru zaradu, ali što me iznenađuje je upravo to što postoje ljudi koji to kupuju i čitaju. Kakav je uopće profil tih ljudi kojima je zanimljivo tko je koga i kad i kako su neku starletu na vodno zlostavljaljali dok je bila ma-

**U Sarajevu je u vrijeme završnih ispita  
ljetnog semestra izšao prvi broj  
studentskog časopisa koji nosi naziv**

# (Sic!)

Kako stoji na samoj naslovoj stranici, (Sic!) je okarakterisan kao časopis za po-etička istraživanja i djelovanja. (Sic!) je nastao iz ideje nekolicine mladih ljudi, studenata, naseljenih sa obje strane zamišljenih granica podijeljene zemlje, sa željom da donesu jedan novi nacionalizmom i totalitarizmom neopterećen pogled na književnost i umjetnost uopšte

Piše: Đorđe Krajišnik

(redakcija.sic@gmail.com)

(Sic!) jeste u svojoj suštini izraz bunta i negodovanja prema današnjim strogo nacionalističkim i klerikalnim tumačenjima književnosti i umjetnosti, kao i izraz negodovanja prema, iz dana u dan sve primjetnijoj dekadenciji univerziteta kao krovne institucije i spuštanjem istog na nivo seoske škole u kojoj se proizvode kvazi intelektualci po serijskom principu. Stoga ekipa (Sic-a!), okupljena oko ideje razbijanja tog i takvog odnosa prema književnosti i obrazovanju, trudi se donijeti jedan novi pogled u književnosti, odnosno, pokušava, svojim radom djelovati prije svega na studentsku populaciju da se odupru strogu nametnutim ideološkim stegama i ideološki usmjerenim tumačenjima kako književnosti, tako i umjetnosti i svega drugog.

Prvi broj (Sic-a!) je tematski usmjeren, i to će u budućnosti i biti koncepcija po kojoj će (Sic!) funkcionisati.

Naime, prvi broj bavi se nacionalizmom, kao jednim od ključnih problema bosanskohercegovačke stvarnosti. Nacionalizmom kao ograničavajućim faktorom i velikom preprekom za bilo kakav napredak mladih ljudi koji nisu spremni



nja ustajala i učmala čitanja i tumačenja književnosti, želeći pri tome ukazati na greške kojima nas danas uči veliki broj kvaziintelektualnih tumača književnosti zaslijepljenih nacionalističkom retorikom.

Tako da (Sic!) nastupa sa porukom da književnost nije stala, kako oni (kvaziintelektualni tumači književnosti) tvrde, u devetnaestom vijeku već naprotiv, da postoji i neka nova savremena književnost i neki novi savremeni književni tokovi.

U prvom broju časopisa (Sic!), pored nekolicine tematskih tekstova koji se bave problemom nacionalizma, njeguje se takođe i književna kritika koja daje sliku nekih novoobjavljenih književnih djela kako iz Bosne i Hercegovine tako i cijelog regiona. (Sic!) se u svojoj koncepciji jednim dijelom naslanja na tradiciju kulturnih Feral Tribun-a i Beton-a tako da se u ovom prvom broju, pored nekoliko preuzetih satiričnih pjesama iz Betona, u rubrici šiškultura njeguje i autorska satira članova (Sic-a!).

Satirični pogled na stvarnost i svakodnevnicu će biti jedan od nosilaca onoga što (Sic!) i jeste. Tako da će rubrika šiškultura biti stalna rubrika u kojoj će se kroz prizmu satire ukazivati na sve ono što je ruglo našeg društva.

## Jala splash

# Urban stage /Rap & hip – hop scena/

Najpoznatije okupljašte mladih u Tuzli, Jala, poznato je svima koji dolu u ovaj grad. Svaki drugi tinejdžer, a i oni malo stariji, reći će da izlaze na Jalu, eventualno na Slanu Banju ili neki obližni park.

Ipak, centar "svijeta" u ovom gradu je Jala. Ove godine održan je i prvi koncert na pomenutom okupljaštu

Piše: Ivana Grbić  
(grbic\_ivana@hotmail.com)

**K**ako kažu, to je mjesto odakle potiče tuzlanska rap scena, a ove godine je po prvi put bila i mjesto održavanja koncerta na kojem su se okupili najpoznatiji rapperi i DJ-evi iz ovog kraja. Koncert, nazvan Jala Splash, održan je 24. jula na oduševljenje fanova ove vrste muzike kao i ostalih koji redovno „vise“ na Jali. U ulici u kojoj je bio postavljen veliki stage te večeri je obustavljen saobraćaj, sve u cilju vrhunske zabave. Na Jala Splash su nastupili, uz Frenkija, najpoznatijeg tuzlaskog rappera i Dj Pier, Baga Sound, Sani, Crni Zvuk, Fan, Nazar. Oni koji su se te noći našli u bližini nisu se pokajali jer je or-



ganizacija bila odlična, počevši od samog ozvučenja i staga. Publici su se prvo predstavili DJ-evi, zatim plesači, a nakon toga je na scenu stupio Frenkie, koji je dobio veliki vrisak, iako se raja najviše obradovala Crnom Zvuku, koji je izazvao ovacije i masovno klimanje glavom. Inače Crni Zvuk je prvi počeo repat u Tuzli, kako je

Frenkie, čovjek koji je bio prije stare škole.

Prostor ispredbine je bio prepun mladih ljudi. Bio je to jedan događaj, koji je Tuzli bio potreban. Bilo bi dobro da je duže trajalo, ali kako bi se ispoštovali okolni stanicici koncert se završio u 23.00.

Inače, Jala je već dugo veoma popularno mjesto za



noćna okupljanja mladih, koji pored raznih aktivnosti ostavljaju smeće u koritu ove rijeke i okolo. To je, vjerojatno, jedini problem koji stvaraju mladi ovog kraja. U Tuzli se omladina uglavnom zabavlja na otvorenom, naročito ljeti, stoga bi trebalo mnogo češće organizovati koncerte kao što je ovaj i to na istoj lokaciji, bio

bi ovaj grad mnogo zanimljiviji. Istina, Tuzla iz godine u godinu biva sve ljepša i sa puno više sadržaja. Jala Splash je bio najbolji način da se Jala predstavi i ljudima koji nisu iz Tuzle, ali ovom prilikom upućujemo i kritiku za odlaganje otpada, jer svi koji to trade trebaju biti svjesni da uništavaju i vlastiti životni prostor.



## MEHMED Mehica BELAN

Piše :Edin Kalender  
(edin.kalender@onabih.ba)

### Mehica; Karijera

Mehmed "Mehica" Belan, ime je koje će, u sljedećih nekoliko godina, sasvim sigurno osvojiti bh. estradno nebo. Mladi sarajevski pjevač varira između rnb i folk žanra i tome svemu pridodaje srceparajuće tekstove o ljubavi.

Svoj prvi singl i spot za pjesmu "Kučka" je već izdao za producijsku kuću O.S.M. Publika je s oduševljenjem prihvatiла nastup i osvježenje koje mladi Mehica donosi našoj sceni, dok mu kritičari i nisu baš naklonjeni, no svejedno, svakako su svi veliki ljudi bili veliki pačenici i česte mete za jedljivih komentara kritike.

Spot i sama pjesma "Kučka" ima zaista muziku i aranžmane na evropskom nivou, a tekst pjesme pogda u samo lice i naličje današnje omladine, prosto je nevjerojatno kako je mladi Mehica mogao da napiše onakav tekst, koji stilom i tematikom jako sliči tekstovima Fahrudine Pecikoze, a u nekim segmentima ih čak i nadmašuje. Sam Mehicin glas i osjećaj za ritam se jako dobro uklapaju uz temu i tekst. Možda bi jedino Hajrudin Mata Hajrudin mogao otpjevati ovu pjesmu približno onako kao Mehica.

Belan je u biti kao neka kombinacija Fahrudina Pecikoze i Hajrudina Mata Hajrudina u jednoj osobi, s tim što treba napomenuti da Mehica ima

daleko više stila i od Hajrudina i od Fahrudina.

Čovjek koji je Mehicu uspješno "probio" na scenu je Teufik Birno, muzički menadžer iz Švedske. Teufik je u biti osrednji menadžer, ali kada raspolaze talentom koji Mehica nudi, više vam i ne treba. Čak se i špekuliše da su Belan i Birno raskinuli poslovne odnose, no to u biti za Mehicu nije ni bitno, on je čini se predodređen za uspjeh, sa ili bez Teufika.

### Mehica; Privatno

Kada pogledamo Mehicin medaillon s druge, to jest, s privatne strane, shvatit ćemo otkud mu ta neiscrpana inspiracija. Mehica naime ima jako buran i uzbudljiv život. Jako je živopisna priča kako je mladi Belan izgubio nevinost. Jer isto kao što ne kanališe svoje emocije kao svi normalni ljudi (već kroz vrhunsku muzičku umjetnost), tako nije ni izgubio nevinost kao svi drugi ljudi...

Naime, dok je bio još mlad i neiskusan, u jeku puberteta, mladi, ali baš mladi Mehica je primijetio da ima homoseksualne sklonosti. Vjerovatno je i dugo pokušavao da se boriti protiv toga, kažnjavao se pri naviranju homoseksualnih misli, satima je sam sebe mučio pornografskim filmovima Jenne Jameson, a nekako je uvijek više uživao u proizoru Peter Northa negoli same Jenne.

Ostaje nam samo da Mehici poželimo sreću i da mu poručimo da se ne da zlim kritikama.



Ako se okrenemo oko sebe u posljednjih deset godina, šta ćemo da vidimo? Svaki segment društva se žali na državu, svaki pojedinac bi otisao iz BiH samo da mu se pruži prilika. Pljujemo po državi i političarima jer : "Svi su isti!" Mene onda tu zanima kako mi to znamo? Kako znamo da su „svi“ isti, kada (a sada onaj poznati termin) „od rata na ovamo“ glasamo za iste, i imamo isti šablon „rada ruke“ na izborima kao i samo dvije brzine : 1. ovi „naši“ 2. niko drugi. Ako uopće, naravno, na njih izademo. Ali 'ajmo od početka.

Piše: Mirza Ajnadžić  
(mirza.ajnadzic@gmail.com)

**"Otkud svi ti paraziti što su nam zagustili, nemoj stari moj, krivi smo mi što smo ih pustili"**

Jednom, na zgradi Muzeja Grada Sarajeva pročitah natpis : "Društvo koje ima ovakvu državu treba da brine za svoju budućnost." – kao sarkastično izvrstanje Titove rečenice. I u istom momentu sam se složio i „kiselio“ nasmijao. Ali ako čvršće razmislimo o istom, ni jedna ni druga se ne smiju isključiti. Jer država koju imamo, je država koju smo stvorili. A znam da će odmah mnogi



## Više nas ne kradu... sad

Recesivno ponašanje zaposlenika na Univerzitetu u Sarajevu ove će godine ostaviti ogromne posljedice na studentariju, koji će itekako morati "zasukati rukave". Kako je Bolonjski proces odavno 'tabula rasa', tako su i školarine od fakulteta do fakulteta sve raznovrsnije i interesantnije. No, ovo je tek zagrijavanje

Piše: Damira Kulenović  
(damira.kulenovic@onabih.ba)

Z amislite koliko je ugodno otići do studentske službe (nije bitno o kojem se fakultetu radilo) kada zbog istog ne spavate noć prije, a ni manje ni više, nego zbog straha, straha i samo straha koji Vam je već nekoliko puta prije teta na studentskoj službi ulila svojim nekulturnim, netolerantnim i odvratnim ponašanjem. Činjenica je i da ste na lijekovima za smirenje jer na pomenu tim mjestima ne rade više



Pošasti modernog doba

# APOLITIČNOST

## “De ba sjedi da kafu popijem i još jednu zapalim”



**Postoje svjetovi  
drugačiji od  
ovog.**

U KAZALIŠTU.

bavella | europlakat

reći: "Nismo je mi stvarali, stvarali su je oni." Nažalost i njih je neko morao „stvoriti“, i čak da se i složimo da to nismo bili famozni „mi“, anđeli u ljudskom tijelu, onda ne možemo reći da smo se protivili tome. Nažalost, dragi moji, šutnja se nigdje ne smatra potvrdom, pa čak ni u doba starih Rimljana koji su stvorili temelje prava, pravnosti i države.

Prema istraživanju OEES-

e, najveća zainteresiranost za izbore u BiH je kod starijih od 51 godinu, a najmanje kod mlađih od 35 godina starosti. Zar čitav život provedemo u stanju hibernacije i budimo se u starosti, a sa našim „budjenjem“ budi se i zed za nacionalizmom, ili možda neka dječija naivnost da vjerujemo istima već deceniju i „kusur“.

Ali ne mogu i ne smijem da pričam u ime generaci-

ja kojima ne pripadam, pa ču da se osvrnem na ovu čiji sam član.

### „Ima nešto trulo u državi“

Standardna rečenica kada dodu izbori je: "Ma šta ču izlaziti i glasati, kada su svi isti." Iza toga se čini mi se da se kriju dublje stvari: lakiranje noktiju, kafa „ala žaljenje“ i cigara koja se „mora“ završiti inače će svijet da se sruši. Nažalost, mislim da je-

dnostavno nemamo ideju i prihvatom sve što nam se ponudi i smatramo da „može i gore“ (samo vidi kako oni u Africi žive), a nikada ne kažemo da može i bolje i nikako da shvatimo da smo mi ti koji to možemo da promijenimo. Ne može nam vječna parola biti: „Svi su isti.“ - jer da bi mogli takvo nešto tvrditi, na prvom mjestu moramo imati „zamorčad“ na kojima se to testira, a ne iste ljudi koji ra-

de naravno isto.

Ali nažalost, skoro sam sto procentno uvjeren da to nije razlog, razlog se krije u osjećaju oslobođanja od krivice, i to oslobođanja samog sebe, jer ne možeš biti kriv za nešto što nisi učinio, a ne shvatamo da i propuštanje je djelo samo po sebi. A onda sebi sebi uzimaju za pravo da se konstantno žale i „plijuju“ na zemlju koju smatruj svojom. A svojom je smatruju jer su tu rođeni, a to da su dužni ovoj zemlji, dužni budućim generacijam, dužni prošlim generacijama, da se za nju bore i čine je boljom, ne uzimaju u obzir, i: "Ja sam ništa neću promijeniti..." - i ja se slažem da neće niko sam ništa promijeniti, ali zamislite tu snagu, svih onih koji su čutali da provore, zamislite strah koji bi se uvukao u kosti, ovima koji su svoju snagu crpili iz šutnje, zamislite prizor revoltirane nacije,

strašne kao vojska pod zastavama.

### „Šta na kraju bidne, putnici za Sidnej, izlaz taj i taj“

U nekom drugom vremenu, u neko drugo doba, apolitičnost bi bila logičan izbor, u vrijeme u kojem živimo, društvo u koje se pretvaramo, apolitičnost je ništa drugo do biti lice u gomili bezličja koje pati od štokholmskog sindroma. Jer taoci smo, kako sami sebe, tako i svojih dželata, bez volje da „pobjegnemo“ i sa osjećajem lojalnosti prema istima. Puno se toga ima još za reći, ali stat ćemo ovdje i završiti za sada.

Ine znam za vas, ali u ime onih koji smatruju da se nešto treba mijenjati i spremni su to učiniti. Citiram još jednom Đoleta i kaže: "Na šta se priča svodi? Parole o slobodi, šetači-preletači? Slaba potpora. Nije to glavapismo. Ili jesmo ili nismo? Ovo srce bubenja večni „tam-tam“ otpora."

## im svjesno dozvoljavamo da nas obespare!

Ijudi već "intelektualci", monstrumi, koji kao da su doktorirali po sedam nauka pa se na svaki mogući način crnjače i svoj 'loš dan' istresaju na studentima, još jadnije brusošima.

Dva - tri lista papira, prijave za upis na fakultet, nekad su koštale 2 do 3 KM, a sada morate dati 20 KONVERTIBILNIH MARAKA NA RUKE cijenjenoj osobi koja radi na studentskoj službi. Dakle, za te komadiće, loše kopirane listove za koje i ne dobijete priznacnicu morate DATI pomenuti iznos bez obzira da li ste primljeni ili ne, tako da su od tada Vaši novci po bosanski "babo ručo".

Kolika je kriza u pitanju govori i činjenica da za prijavu prijemnog ispita morate platiti od 40 do 100 KM i opet su Vam iste šanse da budete ili ne budete primljeni, u biti ukoliko nemate ama baš nika-

kuv štelu - nisu Vam ni izgledi najbolji, ustvari nikački su.

Odosmo mi u Evropu. Tako nam uvedoše i onaj samofinansirajući - redovni studij, koji se u indeksu tretira kao redovni. No, zašto i ne bi, shvatio 'vrh' kako sigurno i legalno do 'money, money'. Na većem broju fakulteta ovaj način studiranja kreće se od 1000 do 2000 KM, no na medicini on čak doseže visinu 5000 KM po godini, tako da Vas i profesori, odmah na pripremnoj nastavi,

  
Ispitni rokovi



upozore da medicina nije za siromahe, te savjetuju ukoliko nemate novaca da odustanete odmah.

Da vidite kako samo lova ide preko stola kada eto i upadnete u neki od načina studiranja. Tada slijedi niz različitih uplata: indeks, upisi materijal, osiguranje, informativni centar Univerzitetu, potom za informativni centar fakultetu koji upisujete (a isti centar radi samo prvi mjesec, poslije i sami zaboravite da je uopće postojao) i niz drugih potrebnih, ali i definitivno nepotrebnih stvari.

Uostalom, za kultiviranje umjetničkog osjećaja nije osnovno koliko je slika i kipova video, već kako ih je vidoio.

A i zašto će Vam fakultet kada se ljudi dive hrabrosti, talentu, dobroti, velikim zadacima i velikim iskušnjima; ali ne cijene ništa osim novca.



# Azerbejdžan

Piše : Aida Odobašić  
(aida\_banjaluka@yahoo.com)

**9** voga ljeta su dvoje mlađih iz nase države dobili priliku da odgovore na ova pitanja, priliku da upoznaju ovu zanimljivu zemlju i njene ljudе. I to dvoje mlađih ljudi su čak uspjeli zavoljeti i zemlju i ljudе. A kako su dobili tu priliku?

Naime, "Interreligijski dijalog mlađih kao most ka modernoj Evropi" – internacionalni trening koji je održan od 25. do 31. jula u Baku, glavnom gradu kavkanske države Azerbejdžan, uz učeće 25 mlađih predstavnika deset evropskih zemalja, im je dao priliku da se profesionalno usavrše, kao i da upoznaju Azerbejdžan.

Studenti Darko Radić iz Gradiške i Aida Odobašić iz Banja Luke aktivisti Omladinske organizacije - Zdravo Da Ste - Omladinski centar iz



Banja Luke - imali su čast prezentovati je na trenigu mlađim predstavnicima iz Azerbejdžana, Gruzije, Turske, Rusije, Rumunije, Moldavije, Holandije, Švicarske, Bosne i Hercegovine i Ukrajine.

Trening seminar "Interreligijski dijalog mlađih kao most ka moder-



raca za ljudska prava, predstavnika nevladinih organizacija, do predstavnika u Ujedinjenim nacijama.

U pauzama intenzivnog treninga bilo je prilike da se uživa u tradicionalnom ritualu pijenja čaja, u folklornoj i kulinarskoj prezentaciji zaslužnih zemalja kao i upoznavanju



dozivjeti ovaj lijepo uređeni grad sa preko tri miliona stanovnika u kojem se prepliću tradicionalno i moderno, vjersko i sovjetsko, bogato i siromašno.

Također, pružena je prilika upoznati azerbejdžanski narod koji po red svog maternjeg priča i tur-

ski jezik, narod koji je izuzetno gospodrinaljiv, i koji čini sve da bi se posjetici dobro osječali.

Po završetku ovog dobro osmišljenog programa sa motiviranim i energičnim učesnicima ispunjeni pozitivnom energijom letom preko Istanbula vratili smo se nazad u svoju zemlju.

Rezultat seminara su uspostavljeni kontakti među učesnicima iz evropskih i azijskih zemalja, šanse za povezivanje njihovih omladinskih i nevladinih organizacija kroz buduće zajedničke projekte i saradnju. Tako će se dati prilika mnogim mlađim ljudima da kreiraju svijet u kojem žive.

Preporučujemo mlađima da se koristeći podršku svojih organizacija, kao i pogodnosti u međunarodnom transferu posjeti Baku i uživaju u njegovim kulturnoistorijskim spomenicima, muzejima i gostoprivrednim domaćinima koje će im obogatiti uspomene.

## Vruće ljetno u Ledenoj zemlji

# Island - zemlja kontrasta

Da li vas je ikad interesovalo kako je to 6 mjeseci živjeti bez mraka, bez noći? A onda opet, isto toliko sa samo nekoliko sunčanih sati u danu, a ostatak u mrklom mraku? Da li ste ikad poželjeli da se kupate u vreloj vodi na otvorenom u sredini cice zime? Ili biste možda voljeli da sa evropskog dođete do američkog kopna u samo nekoliko koraka? Ako jeste, Island je definitivno destinacija na koju se morate zaputiti

Piše: Hana Pašić  
(hana.pasic@onabih.ba)

**9** ve godine je održan treći po redu izviđački Roverway, za izviđače i planinare iz čitave Evrope, uzrasta od 16 do 22 godine. Prvi Roverway je održan u sunčanom Portugalu, drugi u toploj Italiji, a za treći je napravljena radikalna klimatska (ali i kulturološka) promjena – izabran je Island. Zemlja duhova, trolova, vilenjaka i vikinga (islamskih, ukoliko su vam na pamet palili oni norveški). Zemlja gejzira i vulkana. Zemlja vatre i leda. Jednostavno, zemlja kontrasta.

Roverway 2009 bio je zaista jedinstvena prilika da 3000 planinara i izviđača iz 41 zemlje Evrope i svijeta dođe na Island i istraži doslove svaki njegov kutak. Kako? Zahvaljujući samom konceptu Roverwaya, koji je podijeljen na dva dijela. Prvi dio, Putovanje (The Journey) predstavlja četverodnevnu avanturu i istraživanje krajolika zemlje domaćina. Ovog puta su učesnici zaista imali širok izbor ponudenih putovanja – od alpinističkog penjanja na najviši vrh Islanda (koji je tokom čitave godine pod snijegom), istraživanja islandskih vulkana (aktivnih i neaktivnih), gejzira, pećina, fjordova, tradičije i običaja, posmatranje kitorva i pafina, do različitih staza za pješačenje po islandskim lavinim putopoljnima.

Putovanje mog plemena je bilo

upravo ovo posljednje – 70 kilometara pješačenja po islandskim lavinim poljima. Na prvi pogled izgleda do sadno? Da, i meni je tako djelovalo – dok nismo krenuli. Nakon ceremonije otvaranja ispred Univerziteta u Rejkjaviku, svako pleme se zaputilo ka svojoj početnoj tački. A naša je zaista bila najbolja – Plava laguna. Ovo ljeđilište je otkriveno sasvim slučaj-



no – prilikom iskopavanja rude u tom području, jedna stijena je prepukla i potekla je potpuno bijela voda – jačko bogata mineralima, zdrava, a povrh svega, jako topla. Toliko topla da je zahvaljujući tome ljeđilište otvoreno tokom čitave godine, iako se nalazi pod vrednim nebom. Upravo tu, uz opuštanje djelevanje ljevkovite vode, započela je naša, uistinu nezaboravna, islandска avantura.

Naše pleme bilo je sačinjeno od ekipa iz Španije, Portugala, Fran-

cuske, Austrije, Holandije, Srbije i Bosne i Hercegovine. Zaista je nevjerojatno koliko se ljudi mogu zbližiti u samo nekoliko dana. Nas pedesetak smo svaki dan pješačili zajedno, razgovarali, pripremali obroke, podizali šatore navečer i ujutro ih rušili, pružali ruke jedni drugima prilikom prelaska strmih islandskih uzvišenja, jednostavno živjeli u skladnoj za-

flornih elemenata ne čini ovaj pejzaž siromašnim i dosadnim, jer ga nadopunjavaju prekrasne planine, oblikovane radom lednika, koje obiluju fascinantnim oblinama. Naprsto smo ostajali bez daha pred nekim prioritorma i divili se uistinu čudima prirode. Ipak, naše putovanje nije bilo puko uživanje. Svaki dan smo pješačili prosječno 18 kilometara, nekad



jednici. Tokom tih prvih dana Roverwaya imali smo priliku uživati u tipičnom islandskom pejzažu, koji vjerovatno najbolje opisuje jedna islandска šala: "Ako se ikad izgubite u islandskoj šumi, samo ustanite." I zaista je tako – jedino što uspijeva na tim pustopoljnima je posebna vrsta mahovine, koja je jako mehka, ali i jačko opasna, jer pokriva brojne pukotine i šupljine i čini ih neprimjetnim. Jedan pogrešan korak... i nestajete s lica zemlje! Ipak, nedostatak

ravnice, a nekad jako strmih uzvišenja. Kraj naše četverodnevne avanture okružili smo posjetom jednoj od najjačih islandskih fabrika, koja koristi obilje njihovih termalnih voda u najrazličitije svrhe – od zagrijavanja stambenih objekata, preko stvaranja električne energije, do snabdijevanja domaćinstava u Rejkjaviku i okolini toplom vodom.

Umorni, ali ponosni, stigli smo na našu krajnju destinaciju, jezero Ulfljotsvatn, u srcu Islanda, gdje je or-

ganizovan veliki kamp za 3000 učesnika na ovogodišnjem Roverwayu. Upravo su ti učesnici za vrijeme Roverwaya činili 1% čitave islandске populacije, pa možete i sami zamisliti da je bio udarna vijest u svim islandskim medijima. A sam kamp, nazvan simbolično Althingi (ime prvog islandskog parlamenta), nudio je zaista raznovrsne sadržaje svim učesnicima.



Gulfoss, kojima dodatnu čar daje priča o žučnoj borbi za njihovim očuvanjem vlasnice imanja na kojem se nalaze. Sljedeći na redu je gejzir, koji „eksplodira“ svakih sedam-osam minuta, štiklajući toplu vodu preko 8 metara u visinu. Na kraju obilaska je rascjep između dvije američke i evropske tektonske ploče, koji se širi svake godine po jedan centimetar. Upravo tu je moguće u nekoliko koraka preći sa evropskog na američko kopno.

No, svaki zadivljujući prizori su uštvari ono što svaki obični turist može da doživi na Islandu. Ono što sam ja doživjela se ne može ni porebiti sa pukim turističkim obilaskom. Ja sam na Islandu stekla prijatelje, najveću dragocjenost mog putovanja. Zajedno smo proživjeli predivne trenutke, koji će zasigurno ostati u mom sjećanju kao predivne uspomene na ovo izviđačko druženje. Šta nas, izviđače, zapravo razlikuje od drugih omladinskih organizacija? Ta, svudje se mladi druži, zabavljaju... ali samo se u našoj organizaciji to odvija u izviđačkom duhu – koji je bratski i sestrinski, bez obzira na zemlju iz koje dolazimo, naša religijska uverenja, ili pak, božji kože. Izviđaštvo je stil življena, i oni koji žive takvim životom, žive u skladu s prirodom, čuvaju je i njeguju, žive u skladu sa svojom zajednicom, nesebično doprinoseći njenom boljštu, žive u skladu sa samima sobom – čiste savjesti. Upravo taj izviđački duh u nama je i učinio ovaj Roverway tako posebnim i nezaboravnim.



## Intervju



Foto: Jule

# Na kafi sa Sašom Stanišićem

**O životu van BiH i uspjehu mladog intelektualca, Bosanca i Hercegovca, o peru koje život znači i zajedničkoj profesiji, razgovarali smo sa piscom Sašom Stanišićem nakon njegove posjete Sarajevu. U nastavku pročitajte neka od Sašinih razmišljanja i šta savjetuje mlađim kolegama**

**Razgovarala:** Selma Demirović  
(selma.demirovicbh@gmail.com)  
(selma.demirovicbh@onabih.ba)

● Iz Vaše biografije saznajemo da ste početkom 90tih godina izbjegli s porodicom u Njemačku. Kako biste iz današnje perspektive opisali vlastito snalaženje u stranom gradu, stranoj zemlji, stranoj kulturi, koja je sada Vaš dom?

Bio sam dovoljno naivan i mlad (kao četraestogodišnjak) da mi većina stvari povezanih za tranziciju nije izgledala niti grubo za osjetiti niti teško za uraditi. Uz to sam imao porodicu koja se u svakoj vrijeme trudila proizvesti bar kako tako podnošljive uslove za život sviju nas i pri tome ostati vjerna sebi, iako je to ponekad značilo i ponижavanje i žrtvovanje za druge a posebno beskonačan rad. Također sam u tim prvim mjesecima ili recimo godini dana, kada je prelaz akutan, imao jednostavno i mnogo sreće - što se tiče prvih prijatelja u Njemačkoj, uvjeta školovanja, čak i samog grada u kom smo bili smješteni (Heidelberg).

● Pisati na stranom jeziku (pod pojmom strani u ovom kontekstu podrazumijevamo jezik koji nije maternji, po definiciji da je maternji jezik onaj koji je prvi progovorimo) znači i misliti na tom jeziku, odnosno predstavlja mogućnost preciznog izražavanja emocija. Koji je bio Vaš recept za uspjeh?

Kad bih znao recept, stalno bih ga primjenjivao. Ne znam stvarno - za mene je odluka raditi i pisati na Njemačkom bila sasvim pragmatične prirode: moj njemački je

poslije tolikih godina u ovoj zemlji jednostavno pretekao moj "naš". Ja imam čak problema redati odgovore za ovaj intervju, pravim greške, teško mi je sjetiti se pravih riječi. To mi se u njemačkom skoro nikada ne dešava.

● Mnogi mlađi ljudi iz BiH odlaze studirati u inozemstvo. Vi ste tamo otisli spletom okolnosti i u inozemstvo ste i pohađali svoje studije. Možete li uporediti sistem obrazovanja u BiH i u Njemačkoj?

Bilo bi mi teško jer ne znam toliko toga o obrazovanju na našim prostorima. Ili bar ne znam ništa iz sopstvenog iskustva. Jedino mogu uporediti to neko školsko obrazovanje oko sedmog/osmog razreda osnovne kad sam ja počeo ići u školu u Heidelbergu. U Jugoslaviji sam se na matematički jedva nekako progurao, što srećom, što prepisivanjem od nekih koji su danas programeri. A kad sam došao u Njemačku odjednom sam harao matematikom! Oni su od mene prepisivali - nešto nevjerojatno! Bio sam im toliko unaprijed da sam prvi put u životu mogao riješiti jednačinu prije svih drugih. Nažalost su me brzo stigli. I prestigli...

● Često putujete, upoznajete različite gradove... Poželite li se nekada vratiti u BiH na duži period?

Da, sigurno. Ta opcija uvijek postoji. Moje društvo je ponajviše u Njemačkoj, ali sam svaki dolazak u BiH do sada bar po nekim spoljnim osjećajima za kulturu i socijalni život shvatao kao dolazak kući. Onda prorade sve one stvari koje ni tri Njemačke nikad neće

izbrisati iz sjećanja - miris Drine, ukus vode iz česme, eho djevojčinog smijeha u praznoj mahali nedeljom. I potpuno je legitimno da će se ti osjećaji ljepote uvijek - bar meni - miješati sa mnogo drugih ružnih stvari koje su ovu zemlju odvukle u ponor iz kog se samo teško spašava, ali mislim da će slika i doživljaj Bosne samo onda biti kompletni ako se te njene raznorazlike, kompleksne prirode i čudi zajedno vide i onda ni uljepšavaju, ni pomračuju.

● Kakvi su Vaši utisci o posljednjem boravku u Sarajevu?

Prvi put sam - namjerno - proveo nekolika dana u gradu kao turist. Obišao sam sve što i Japanci obilaze - od Zemaljskog muzeja preko Baščaršije do Vrela Bosne. Ipak, Sarajevo nikad nije bilo moj grad - ja sam tu kao klinac bio možda tri-četiri puta i ničega se i ne sjećam. A i ova posjeta je bila prekratka da bih mogao išta dublje ocjenjivati. Kontrasti su u svakoj sfери života prisutni. Razgovori sa četiri osobe u kaficu donose četiri životne priče, četiri razgovora o nezaposlenosti, korupciji, birokraciji i nepravdi, ali i o ljubavi i sreći. Ali na drugu stranu: zašto bi to bilo baš tipično za Sarajevo?

● Iako Vaša djela nisu još uvijek prevedena na maternji jezik i nedostupna su bh. čitalačkoj publici, možete li i čitaocima Karika otkriti gdje najčešće pronalazite inspiraciju za pisanje?

Ne vjerujem u "inspiraciju". Inspiracija je nešto što je izmišljeno da bi se "pisac" i čin "uzvišenog" pisanja uvijek mogli odvajati od "nepisaca" i "bezveznog" pisa-

nja. Inspiracija je iluzija. A pisanje nije. Pisanje je rad. Disciplina. Razmišljanje. Stvaranje pozorišta i drame gdje nema ni bine, ni glumaca. To može svako i to se može uvijek. A ako mislite na ideje - kako njih nalazim - pa vjерatno kako i matematičar nalazi rezultate svojih jednačina (ispribavanjem različitih puteva kroz zadatak/tekst), kako kuhanje usavršava recepte za kuhanje (čitajući kako su drugi slične stvari kuhanici/pisali) ili kako fudbaler uvježava novu fintu na fudbalskom terenu (driblajući oko protivnika/rečenice).

● Mislite li da djela izgube dio vrijednosti prilikom prijevoda na druge jezike?

Mislim da je svaki prevod umjetnost za sebe - baš zbog toga jer rezultat nikad neće i ne može biti jednak originalu. I zato mi se čini da se o vrijednosti prevoda može suditi samo posebnim kriterijima koji su sa originalom naravno povezani, ali pri tome uzimaju u obzir i osobine oba jezika, lingvističke faktore i na kraju štoviše i umjetnički izraz prevoda samog po sebi bez veze s originalom. O vrijednosti prevoda se mora govoriti u jednom mnogo globalnijem kontekstu - meni je draži imati jedan nešto lošiji prevod nekog recimo afričkog pisca, nego nemati nikakav. Da okrenem vaše pitanje čak: djela dobijaju prilikom prevoda i pristupom novim čitaocima na globalnoj vrijednosti.

● Živimo u tehnološkom dobu, i to ima mnogo prednosti, ali i mnogo nedostatke. Mislite li da elektronski mediji potiskuju i ugrožavaju značaj knjige?

Dok se čita (a čitat će se uvijek, pa bilo to i nekim implementiranim čipovima u slijepoočnicima) bit će i pisanja, i uvijek će biti onih kojima je knjiga na polici draža, nego .pdf na kompjuteru. Ma bit će i pisanja, ako se i ne bude čitalo. Pisci ce se svakako svim prilikama prilagoditi, dok im bude važnije značenje riječi.

● Gdje je teže biti pisac, u BiH ili u Njemačkoj? Koliko Vam u tom pogledu godi berlinski zrak?

Ne znam koliko je teško biti pisac u BiH - a i ne znam da li se to uopšte može upoređivati. Tipično će svaki pisac, bilo gdje, reći da mu je teško. To nekako pripada opisu profesije.

Za sve one koji pišu, čitanje je osnovni zadatak za 'održavanje kondicije'.

● Čiji rad Vi posebno poštujete i čija djela rado čitate kada su u pitanju bh. književnici?

Eduardo Galeano, Cormac McCarthy i Kurt Vonnegut su pisci koje ponajviše cjenim. Sa naših prostora rado čitam Karahasana, Jergovića, Veličkovića, Dedovića i naravno Andrića i Kiša.

● S obzirom da se književnost prožima kroz sve sfere života, kako iz rakusa jednog pisca Bosanca i Hercegovca, a kosmopolite vidite mlade bh. autore?

Nadam se da će dobiti šansu - a kvalitet neki već imaju - da budu prevedeni na druge jezike.

● Kao iskusni kolega, čija djela biste preporučili mlađim bh. piscima, šta bi bio Vaš savjet njima?

"Ever tried. Ever failed. No matter. Try Again. Fail again. Fail better." (Beckett)

Piše: Muamer Logo

(logo-muamer@hotmail.com)

**U**druženje KULT aktivno je od samog svog osnivanja 2002. g. Nakon nekoliko lokalnih projekata i aktivnosti u Sarajevu naše djelovanje proširilo se na još tri grada u Bosni i Hercegovini: Pored Ilijde imamo svoj ured u Tuzli, Brčko-Distriktu BiH i Gradačcu. Naša saradnja s vlastima izuzetno je učinkovita i temelji se na partnerskim odnosima. KULT pokušava u svim mjestima u kojima ima svoj ured provoditi aktivnosti koje su ciljnoj grupi potrebne na licu mjeseta. Kako bismo utvrdili težišta rada, održavamo svake godine radionice planiranja. Težimo dobroj saradnji s općinskim vlastima, te raznim domaćim i međunarodnim organizacijama kako bismo sprječili ponavljanje ili preklapanje projekata. KULT nerijetko dobiva sredstva od općinskih vlasti za provođenje aktivnosti na toj razini. Veći projekti, koji su izlazili iz okviru općina u kojima imamo svoj ured, dosad su finansirani donacijama međunarodnih organizacija.

KULT ne želi biti samo provodilac projekata već i aktivno sudjelovati u gremijima koji donose odluke vezane za djecu i mlade. Tačno imamo svoje zastupnike u sljedećim gremijima: Vijeće mladih Ilijde, Komisija za mlade Tuzlanskoga kantona, Savjetodavni odbor mladih pri Kabinetu načelnika Općine Ilijde, Savjetodavni odbor mladih u Gradačcu, Komisija za koordinaciju pitanja mladih pri Vijeću ministara BiH, te u nekoliko radnih grupa koje se tiču cijelokupnog građanskog društva. U svim ovim gremijima zalažemo se za poboljšanje životnog položaja mladih, te dugoročno i strateško planiranje rješavanja njihovih problema i zadovoljenje potreba, definiranih na radionici planiranja i anketnim ispitivanjima.

Sve dosadašnje aktivnosti bile su usko vezane za razvoj građanskoga društva u Bosni i Hercegovini. Naše djelovanje počiva na saradnji s vlastima (te mogućnosti za aktivno sudjelovanje), s građanima (prije svega mladima), ali i drugim utjecajnim i aktivnim udruženjima, pojedincima i institucijama (npr. centri za socijalni rad, zavodi za zapošljavanje i sl.).

Naš globalni cilj jeste razviti otvoreno društvo, počevši od općinske razine, u kojem su građani uključeni u sve procese odlučivanja u javnom životu. KULT iz ovog razloga obučava građane/ke, pridje svega mlade, o tome koje mogućnosti postoje za njihovo sudjelovanje, te kako mogu ostvariti partnerstvo s vlastima u cilju pronalaženja zajedničkih rješenja u svojim zajednicama.

Kroz razne neformalne obuke i doobučavanja, savjetovanje, praćenje, odgoj, kurseve, seminare planske igre, radionice za rješavanje problema, okrugle stolove, brošure, radne materijale i sl. pojažemo mladima, udruženjima, neformalnim grupama i drugim

# O KULT-u i Spajalicu



zainteresiranim subjektima da postanu priznatim članovima društva koji su spremni preuzeti odgovornost za lagati se za poboljšanje životnog položaja.

KULT je članom Omladinske mreže BiH i u okviru nje nadležan je za neformalno obrazovanje.

KULT od samog svog osnivanja radi na političkom obrazovanju mladih kroz koje im se posreduju znanja i vještine za postajanje aktivnim građanicima i građankama.

Jedan od naših posljednjih projekata, koji je izrastao iz dugogodišnjega iskustva u KULTU, ali i osim njega, jeste Program obuke omladinskih lidera „Uči, misli i djeluj“ (UMiD). Kroz projekt UMiD mladima (srednjškolci-

dobivaju certifikat nakon uspešnog popunjavanja svih zadataka previđenih u Volonterskom dnevniku. Certifikat potpisuje i načelnik općine.

Dnevnik donosi mladima razne prednosti i pogodnosti u budućnosti i njihovom poslovnom životu. Teme koje se obrađuju na radionicama prilagođene su uzrastu i ciljnoj grupi, a neke od njih jesu, npr.: dobrovoljni rad (volonterizam), građansko društvo i građansko sudjelovanje, tolerancija, razvojnopolitički rad s javnošću, omladinski rad, rad s djevojkama, timski rad, upravljanje projektima, javni omladinski rad, održivost udruženja, lobiranje, rad koji se odnosi na određene teme (trgovina,

hvaćala preko dvadeset općina).

Projektne aktivnosti bile su: obrazovni seminari, ulične kampanje, okrugli stolovi s načelnicima, konferencije, kreativne radionice i sl.

KULT je uspio uvjeriti osam načelnika da uspostave budžetsku stavku za mlade, u pet općina su mladi dobili svoj prostor za okupljanje ili rad, a u većini općina poboljšao se odnos mladi - vlast.

U 2005. g. osvojili smo drugo mjesto za plan malog biznisa pod nazivom „Agencija za posredovanje radne snage za mlade“ u Tuzli i Gradačcu. Od Njemačkog društva za tehničku saradnju dobili smo sredstva za provođenje ovog plana. Projekt teče odlično i donosi uredima u Tuzli i Gradačcu prihode kroz koje se finansira omladinski rad KULTA u tim općinama. Ovim projektom razvijamo finansijsku neovisnost udruženja i uvodimo mlade u poslovni svijet. Za one koji su tek završili školu nudimo kurseve za pisanje životopisa, pisanje prijava za posao, te kurseve za vođenje razgovora pri traženju posla.

2005. g. organizirali smo zajedno s Udruženjem FAR iz Burgasa (Burgarska) Balkanski omladinski kamp u Bugarskoj, na koji smo poveli predstavnike mladih iz cijele BiH. Radni jezik bio je njemački. KULT je nakon održavanja kampa bio zadužen za izradu žurnala s kampa.

Tokom 2005. g. održali smo mnogobrojne okrugle stolove u cijeloj Bosni i Hercegovini, na kojima se najviše govorilo o priznavanju neformalnog obrazovanja, mogućnostima sudjelovanja mladih, uvođenju lokalnih programa i ponuda prilagođenih mladima i sl. Osim toga održali smo približno dvadeset obuka o temama: dobrovoljni rad, građanski angažman, tolerancija, odnosi s javnošću, demokracija, Evropska unija i sl.

## Šta je SPAJALICA?

SPAJALICA je obrazovno-raznovrannodni centar za mlade, koji je otvorenilo Udruženje KULT na Ilijdi.

## Vizija SPAJALICE

Vizija Obrazovno raznovrannodni centra za mlade SPAJALICA jeste društvo koje mladim ljudima nu-

di, da, ispunjavajući svoje slobodno vrijeme sa smisom, postanu zadovoljnim i društveno odgovornim građankama i građanima.

## Misija SPAJALICE

SPAJALICA, kao jedan od vodećih društveno odgovornih centara za mlade u Bosni i Hercegovini, u saradnji sa svim zainteresiranim stranama sudjeluje u donošenju i provođenju odluka koja se tiču poboljšanja položaja mladih, provodi pristupačne i inovativne obuke i aktivnosti za njihovo neformalno obrazovanje i raznovrannodnu, u skladu s ustanovljenim potrebama. Zaposlenici/e i volonteri/ke SPAJALICE imaju ravnopravan položaj, poštuju uvjerenja i aktivno sudjelovanje pojedinca, te se odgovorno odnose prema okolišu.

## Zašto nam je potreban Centar za mlade?

Ukoliko sagledamo ponudu koju mladi ljudi imaju za neformalno obrazovanje, ali i provođenje svog slobodnog vremena u obližnjem okruženju, moramo priznati da je ona neodgovarajuća i nedovoljna za potrebe koje mladi imaju. Ne postoje mjesta gdje mladi mogu dobiti stručan savjet, te prepoznati svoje potencijale i ambicije.

## Koje aktivnosti nudimo i za koga?

SPAJALICA zasad nije centar otvorenog tipa; to znači da mladi ne mogu doći u svako doba i zadržavati se u njemu, a da pri tom ne sudjeluju u aktivnostima koje se trenutno događaju. Postoji tromjesečni program koji se na vrijeme publicira. Oni koji žele pohađati kurseve i druge aktivnosti koje su u ponudi, prijavljuju se putem web-stranice ili lično u Centru.

Centar redovno provodi ispitivanja svoje ciljnje grupe kako bi ponudu u što je moguće većoj mjeri prilagodio potrebama zajednice i želji korisnika/ca. U ponudi su ne samo standardni kursevi poput stranih jezika i računara već i obuke koje nisu svakidašnje, primjerice: pravljenje nakita, rezbaranje u drvetu, komunikacijske vještine, kurs fotografije i sl.

S obzirom da se naše udruženje bavi neformalnom obukom mladih ljudi u cilju aktivnijeg uključivanja u procese zajednice, u ponudi su i tematske pojedinačne radionice, ali i jednogodišnja obuka omladinskih lidera Uči, misli i djeluj, pravljena Volonterskim dnevnikom, koji je izum KULTA.

Centar postaje i savjetovalištem za određene oblasti. Tako nudimo savjetovanje za djevojke, a uskoro će biti u ponudi i drugi vidovi savjetovanja.

U Centru se nalazi i računarska sala, u kojoj mladi mogu koristiti internet. Neformalnim grupama i drugim zainteresiranim nudimo korištenje svojih smještajnih i seminarских kapaciteta.

Piše: Mirnesa Fatić  
(mirnesa.fatic@onabih.ba)

**S**arajevo je jedan od rijetkih gradova gdje svakodnevica prelazi iz stvarnog na filmsko platno. Gdje ne samo da kiša pada jednu po jednu ulicu, nego i ljudski životi padaju tako redom.

I dok su tekle pripreme za jedan od najprestižnijih događaja u našoj nam lijepoj Bosni i Hercegovini i gradu Sarajevu dana 13. 08. 2009. naša država je ostala bez još jednog građanina.

Dok su se na jednoj strani grada palila svjetla da događaj bude što bolje viđen, na drugoj strani grada ugasilo se nešto mnogo vrednije, ljudski život.

Kobni događaj koji se dogodio 13. 08. 2009. je ubistvo Amara Misića, dvadesetrogodišnjeg mlađića iz Sarajeva.

Vrlo često se može čuti da je svaki posao težak, i da u životu ništa ne dolazi besplatno. I sasvim sam sigurna da te noći Amar dok je završavao svoju smjenu nije ni pomislio da će upravo zbog posla njegov život prestati. Da će zbog omladine koja se ponaša kao da je ispalila iz nekog filma divljeg zapada ili „Kuma“, život njegovih bližnjih koji su te noći ostali bez svog sina, prijatelja postati pretežak. I pitanje je kako dalje nastaviti i nositi to teško breme i nadati se boljem sutra.

Ova dva događaja jedan s drugim nemaju veze, ali izgleda da oba polako ali sigurno postaju tradicija u Bosni i Hercegovini i glavnom gradu Sarajevu.

Dok drugi oštro osuđuju ovakva svirepa ubistva i bave se svakodnevnicom koja sutra može zadesiti i

# SVI SMO MI....



njihovu braću, sestre i djecu, na drugoj strani grada ista ta dječa željno iščekuju najnoviji after party.

Porodica Misić je izgubila sina, a grad Sarajevo ostao bez još jednog mladog i nevinog života. Ali sve to kao da je bilo manje važno društvu ovog grada, osim nekoliko stotina građana, koji su se i javno pobunili.

Ali nije dovoljno nekoliko stotina da se konačno ova situacija promjeni, nego je potrebno da svi ustanemo i kažemo: DOSTA!

Da se zapitamo dokle ćemo sjediti u tramvaju i strahovati od noža, dokle ćemo pošteno zarađivati za život i strahovati da nas ubiju, jer smo na krivom mjestu u krivo vrijeme...

A krivo mjesto i krivo vrijeme ne postoji, postoje samo krivi ljudi, koji i dalje hodaju



slobodni ulicama ovog grada i smiju nam se u lice.

A društvo je takvo, sve dok ne dođe do njega ono će šutjeti. I samo tako tužno će gledati prizore koje vidi na televiziji i psovatiće ljudi koji su blokirali saobraćaj jer oni sad moraju obilaziti.

Mi smo sebično društvo, puno lažnih idealja. I uvek ćemo doživljavati sudbinu tešku, jer za bolje ne znamo.

Ko je kriv? Da li su roditelji krivi što odgajaju svoju djecu pogrešno, i što ta djeca postaju delikventi i ubice? Majka koja gleda sapunice prije nego što će djetetu posvetiti pažnju, a dijete onda odgaja ulica? Kriva je ulica! Da li je kriva država koja se hvali događajima poput Sarajevo film festivala, i kiti se tudi dim perjem umjesto što ne radi na poboljšanju situacije u gradu Sarajevu?

„Dok su se na jednoj strani grada palila svjetla da događaj bude što bolje viđen, na drugoj strani grada ugasilo se nešto mnogo vrednije, ljudski život. Krivo mjesto i krivo vrijeme ne postoje, postoje samo krivi ljudi, koji i dalje hodaju slobodni ulicama ovog grada i smiju nam se u lice. „

Oni "s vrha" posjećuju razne partije organizovane u čast Festivala, a ne posjećuju proteste koji organizuju građani, društvo kome oni trebaju obezbijediti što bolje uvjete života.

Da li sam kriva ja i svi vi koji ne radite ništa da spriječite katastrofu koja postaje tradicija i svakodnevna priča uz fildžan kahve?!

Krivi smo svi, svi do jednog bez izuzetka!

Vrijeme je da se igre kauboja i indijanaca završe dok još nije kasno. I da nekad stanemo kod onog važnog šta nam se dešava, da ne trčimo samo ka pozornicama blještavila. Sve dođe i prođe, pa tako i ovaj veliki događaj pod imenom Sarajevo Film Festival, ali ono što će teško proći i neće biti zaboravljen je izgubljeni život.

„Dozivaju te grobovi, a ustvari šute. A njihovi stanovnici pod zemljom prigušeni čute“

## Ja ti nisam prijatelj

U okviru programa U fokusu prikazan je film mađarskog režisera György Pálfiya "Ja ti nisam prijatelj". Zanimljivu priču unutar filma prati još zanimljivija priča oko njegovog nastanka. Sve u svemu, film predstavlja neobično umjetničko djelo

Piše: Renata Dujmušić  
(renata.dujmusic@onabih.ba)

**G**yörgy Pálfi je mađarski režiser koji se proslavio filmom Taxidermia, a ove godine je gostovao na 15. Sarajevo film festivalu sa svojim novim filmskim ostvarenjem Ja ti nisam prijatelj. Nakon uspjeha Taxidermije, odlučio je napraviti nešto sasvim drugačije (što ne znači i manje uspješno) – snimiti film sa što manje uloženog novca. Dakle, radi se o niskobudžetnom filmu sa originalnom idejom, a to je da se priča sama ispriča.

Odabran je devet glumaca i glumica na osnovu razgovora sa njima i njihovih životnih priča i iskustava. Film je snimljen u periodu od 20 dana, a ni jedna scena nije unaprijed planirana. Glumci su zajedno sa režisером određivali daljnji tok radnje, sami iz-

građujući svoj lik u filmu. Svakog od njih popratila je i određena pjesma koja ima bitno značenje u njihovom životu.

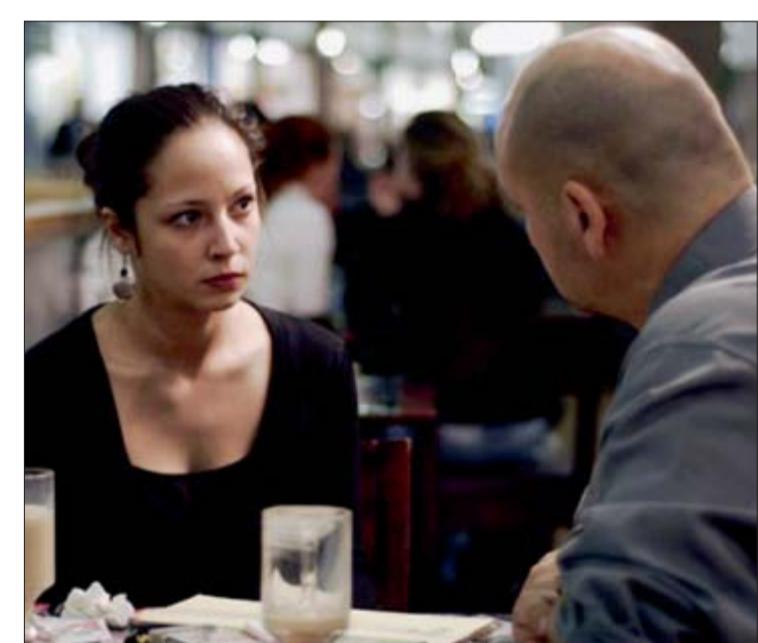
U film nas uvedi kratki dokumentarac pod nazivom "Ja ti neću biti prijatelj" koji je sniman u obdaništu među četverogodišnjacima. Obdanište predstavlja bojno polje u kojem djeca započinju voditi svoje bitke i počinju učiti kako da pobijede u njima. U svoj toj dječjoj nevinosti prikazane su i doze okrutnosti koje nas pripremaju na ono što nas čeka u nastavku filma.

Devet priča pričaju se i isprepliću praćene sumornom atmosferom i mračnim slikama Budimpešte. Priče prate poroci poput droge, alkohola, krađe, prevare i zlostavljanja. Ako nam se u jednom trenutku učini da su se dva karaktera pronašla, da su iskrena jedan prema drugom, u sljedećem trenutku ćemo shvatiti da je to samo prividjenje ili da je samo jedan



karakter iskren, dok drugi svojim ponašanjem podržava naziv filma.

Neki će reći da je film dosadan, budući da radnja nije spektakularna, nema naglih preokreta, mada je ih imao dovoljno, s obzirom da je svaki karakter povezan sa ostalim osam. Niskobudžetni film sa sobom vodi i poprilično loš snimak, a u ovom slučaju je i lošiji jer kamerman u nekim trenutcima nije znao što će se desiti i šta treba da snima. To je posljedica toga da je



svaka scena snimljena samo jednom, i ništa se nije ponavljalo. Ova činjenica je vrijedna divljenja, jer se ne radi o profesionalnim glumcima, već ljudima izabraniima iz mase.

Film predstavlja umjetničko djelo ne samo režisera, već svih devet osoba koje su glumile i sudjelovale u njegovom stvaranju. Dobili su mogućnost da budu ono što žele (mada bi se prije reklo, s obzirom na sve loše karakteristike li-

kova filma, da su dobili mogućnost da budu ono što ne žele, ono što možda preziru i bježe od toga), mogućnost da dio svog života ovjekovječe unutar ovih 100 minuta koliko traje film.

Producirana verzija filma, intervjui s glumcima prije nego što su izabrani, kao i duža verzija dokumentarca iz obdaništa, objavljeni su na DVD-u i podijeljeni na tri dijela pod nazivima "Raj", "Pakao" i "Cistilište".

# Čovjek je uplašena mašina

Piše: Elvira Baručića

(elvira.barucicija@gmail.com)

**T**rijeme, kao promjenljiva riječ, može vrlo lako da nas iznenadi i da nas sviju bez izgovora pregazi. Međutim, kažu da idemo "u korak s vremenom", ruku pod ruku, vrijeme i mi. Više ne sedimo pred praznim listom papira sa olovkom u ruci, nego pred praznim Wordovim dokumentom sa tastaturom ispred sebe, više ne pišemo ljubavna pisma, nego mailove i SMS poruke. Međutim, vrijeme ostaje isto, samo se mi u njemu mijenjam.

Strah sakriven u mojoj umu, koji je čvrsti temelj mojeg postojanja je strah od starih, nepoznatih, odavno vremenom pregaženih, iscrpljenih i nekada davnog sretnih ljudi. U ovom gradu sve ih je više. Ne znam da li ih Vi primjećujete, ali ja ih vidim. Vidim sve te izmučene duše, koje hodaju ulicama grada, vidim njihove bore, koje kao da oslikavaju put koji su do sada prešli. Ponekad, to su vrlo mladi ljudi, koji hodaju uvek istim ulicama u šarenim skafanderima, sa deformisanim vilicama, izbačenih rijetkih zubi.

Pozivam Vas da (raz)mislite. Znate li ko su ti ljudi? Molim vas, pa koliko dugo živate u ovom gradu? Koliko je Vama godina? Sjećate ih se, sigurno! Znaćete o čemu čitate, ako ste ikada u životu štali Wilsonovim šetalištem, ako ste ikada stali kraj gospode koja priča sa visokim grana drveća o vremenu koje je prošlo ili o vremenu kojeg nikad nije ni bilo. Znaćete, ali nećete shvatiti. Shvatite, ako ste pričali upravo sa tim ljudima, koji su kao vječni podstani Wilsonovog šetališta.

Ljutnja o neznanju se rodila jučer u meni. Nakon napornog dana, punog neostvarenih očekivanja i nevažnih dešavanja, sa knjigama u ruci smjestila



sam se na klupu Sarajevskog šetališta. Kada sam sjela, odmah pokraj klupe spazila sam crni, puderani ceker i par starih tenišica. Nedaleko od "mjesto zločina" primjetila sam bosonogu ženu, koja vrijeme već odavno ne računa i na koju vrijeme, također "ne računa". Pišem "mjesto zločina", jer je očigledno da sam bakici preotetela klupu. Međutim, njene slijepje stare oči to ne vide, uši odavno ništa ne čuju, a i da slučajno glavu okrene prema meni, njena senilnost bi me pažljivo izbrisala iz pamćenja, kako bi u miru i dale mogla da obavlja svoj posao. Bakica je sjedila na travi, bosih nogu i prebirala po nedozrelim trešnjama, gledajući što je truhlo, a što samo nedozrelo.

Prebacila sam nogu preko druge strane klupe, okrenula bakici leđa, stavila knjigu ispred sebe i počela lijeno čitati. Ne volim kada mi neko nešto radi iza leđa, ali doslovno rečeno! Ne volim kada ne vidim što radi neka sumnjivo

obučena, oronula žena, sa polako zlim pogledom u očima. Znate kako se taj simptom zove? Prerano Nepovjerenje Mladih, možete naći taj pojам u svim udžbenicima napisanim u mojoj glavi, objavljeni u izdavačkoj kući Mašta, za koju ne može svako da piše i u kojoj ne može bilo koja polupismena vucabitna da izdaje svoje radove.

U nadi da će umanjiti simptome te moje teške bolesti, povremeno bih se okrenula da vidim što ta žena radi? Stara žena iskustvom potkovana, ne primjećuje me ili vješto glumi da ne vidi moj zabrinuti pogled. Da, zabrinuti! Ne možete pojmiti koliko se moje "neiskustvo" sada naslađuje. Zabrinuta! Naravno da nisam izgledala kao da sam zabrinuta za sebe, što jeste glavni simptom moje neizlječive bolesti, koju sam dobila u prvom valu epidemije. Ne, molim vas, ne budite naivni, ne rade profesionalci svoj posao na takav aljikav, nakaradn način. Svaki minut bih upućivala pogled pun

**Pojam „Prerano nepovjerenje mlađih“, izdavačka kuća „Mašta“ Danas učimo o ljubavi...**

na da je slušam, da joj govorim i da joj u ime svih nas odgovaram.

"Jesi gladna, sine? Evo, imam nešto hrane. Izvoli." Otvarala je veliku posudu pavlake iz koje se isparavao miris nekog variva. Dobijenu hranu iz javne kuhinje je bila spremna podjeliti sa mnom. U gađenju, koje je bilo usmjereni ne na hranu ili na ženu, nego na vlastite misli, okrenula sam joj leđa i nastavila čitati. U slučaju da me udari po glavi onim štapom, kojim se potpomogla da ustane, zasluzila sam. Neću se ni opirati, tako mi i treba, kad moje misli nemaju bontona i kad sam tako... Usatala je. Stajala je u čudnom položaju, kao da joj se kičma povila pod strašnim teretom godina. Stajala je sasvim blizu mene. Njena glava je bila pokraj moje, kao da je htjela namirisati miris mojeg tijela. Shvatila sam što je njen cilj. Ni je imala loše namjere. Odahnula sam. Pokušavala je pročitati o čemu to današnja mladost čita. "Menagement ljudskih potencijala", Fikreta Bahtijarević-Šiber. Eh, moja baba, sve da znači čitati, ne bi razumjela o čemu čita.

"Ljubav!" – nakon par minuta stajanja i dahtanja u moj vrat, rekla je tiho: "Ljubav!"

Ispred otvorene knjige, u koju sam slijepo gledala i koju sam moralu naučiti kako bih položila ispit, stajala je knjiga "Ljubav je sihibaz, babo", Nura Bazdulj-Hubjar.

"Zar vas danas uče o ljubavi?!", rečenicom koju je izgovorila ozbiljna, ponosna i sigurna u ono što govori, dekodirala je sve zle i prljave misli svih nas. Svakom izgovorenim riječi je raskrinkala vrijeme u kojem živimo, sve nas je natjerala da glavu povijemo i da u vremenu ludila nad njenim riječima šutimo. Nisam to samo ja! Svačiji obraz je crven, ne zbog takvih ljudi, nego u ime takvih ljudi.

Okrenula se, pognutih leđa i spuštene glave, kao da gleda sve te mrave od ljudi, koji tako sitni, žure za svojim hljebom i šapatom im govori: "Sram vas bilo!"

## Mnogo Vike Ni Za Što (Shakespeare) ...ili ipak mnogo vike za NEŠTO

Piše: Filip Pažin

(filip.pazin@onabih.ba)

Nije teško skupiti četrdesetak mlađih iz Bosne i Hercegovine kako bi se zajedno opijali negdje u parku, ali možda je malo teže skupiti četrdesetak mlađih, i to različitih nacionalnosti, kako bi napravili Shakespearevu predstavu. No upravo je to uspjelo već po treći put organizaciji Youth Global International i profesoru doktoru Andrew Garrodu. Naime nakon uspjeha iz 2006. Romeo i Ju-



**Ono što čini ovu predstavu posebnom je upravo to što su tu uključeni mlađi sva tri konstitutivna naroda u BiH. Možda i nekoj drugoj zemlji to i nije toliko posebno, ali kod nas to odmah dobiva jednu novu notu...**

gledalio preko 400 ljudi, dok je i drugim gradovima obuhvaćenim turnejom, Nikšić, Trebinje, Jajce, Stolac, Trogir, pogledao još najmanje toliko. Na predstavi se radilo dugo i bilo je više nego naporno, ali bilo je tu i još više zabave, ali ono što čini ovu predstavu posebnom je upravo to što su tu uključeni mlađi sva tri konstitutivna naroda u BiH. Možda i nekoj drugoj zemlji to i nije toliko posebno, ali kod nas to odmah dobiva jednu novu notu. I fino je to kad vidite kako se svi lijepo

slažemo, družimo, radimo zajedno i to je upravo ono što čini ovu predstavu posebnom i što je čini primjerom za sve nas. Ono što je zapravo tužno jest da moraju dolaziti neki stranci, neke američke organizacije, kako bi nas ujedinili i naučili suživotu, ali zar ne bi trebali biti mi oni koji uče druge suživotu... No što je tu je.

Turneja Mnogo vike ni za što je završila uspješno, sve izvedbe su odlično urađene i čini se ipak da je bilo mnogo vike za nešto.

# KALEIDOSKOP International festival of contemporary art of youth

## Dijalog umjetnosti - umjetnost dijalog

● izložbe ● grafiti ● skulptura ● film ● muzika ● art diskusije ● umjetničke radionice ● art market ● fotografija ●

Piše: Erna Ključić

(erna.kljudic@onabih.ba)

**T**uzla na svom meniju opet nudi novi uzbudljivi sadržaj. Ove godine nakon Jala splash-a održao se Festival Kaleidoskop, usmjeren na jačanje kulturnih resursa ovog grada.

Kao i većina ostalih festivala internacionalnog karaktera, i ovaj je za cilj imao da okupi mlade iz cijele BiH pa onda iz ostatka Europe, iako su neki gosti bili najavljeni iz Nigrijе ali izgleda nismo jedina zemlja koja ima problema sa vizama.

Uz mlade iz Italije, Francuske, Španije, Hrvatske, Srbije, te mlade sa prostora BiH, i nezaboravan tim volontera sa područja Tuzle ovaj Festival je ocijenjen kao uspješan.

Ovaj projekat se realizuje kroz suradnju Općine Tuzla i Grada Bononja.

Kao najava Festivala održana je Peace Flame Battle - break dance & hip hop vol.2 u narodnom pozorištu u Tuzli, a kao uvod u festival nezaboravne svirke u Domu mladih (Tuzla).

Festival je otvoren u četvrtak 30.7.2009., izložbom grafičkog dizajnera Mirka Ilića.

"Retrospektiva: strip /ilustracija/ dizajn/ multimedija/ 1975 - 2008."

Nakon što je načelnik grada Tuzle, Jasmin Imamović, otvorio

festival u Međunarodnoj galeriji portreta se našao ne tako mali broj građana te je "zabava počela." Dan kasnije na različitim lokacijama u centru grada su održane različite radionice u kojima su mogli učestvovati i sami građani, naročito mladi ovog grada.

Od izrade skulptura od slame na Sonom trgu preko projekcije filma u BIT centru pa do koncerta u parku ispred muzičke škole i tako tri dana.

Grad kao da je zaživio nakon zimskog sna.

Na svakom koraku se dalo vidjeti skupina mladih u majicama sa oznakom festivala kako zadovoljno ispijaju svaki atom snage kojeg nudi ovaj grad.

Svaki sat je bio ispunjen nekom radionicom, filmom ili izložbom.

Kako bi se gosti i građani ovog grada lakše snašli, ištampane su „mini mape“ na kojima je bilo prikazano uže jezgro grada, dakle područje na kojem se festival održavao te cjelokupni sadržaj koji festival nudi, vrijeme i mjesto. Tako da je svako mogao pronaći nešto za sebe. Počevši od 7 pa do 77 godina.

Vjerovatno najzanimljiviji dio, i najveći spektakl festivala, pored predavanja svjetski poznatog grafičkog dizajnera Mirka Ilića (SAD), bili su koncerti održani u parku pored muzičke škole, gdje su nastupali strani ali i domaći izvođači.

Počevši od benda Nula plus (BiH), Drum'n'dezz (Srbija) pa preko Diva Scarlet (Italija), Dubi-



oze kolektiv (BiH) pa do zatvaranja festivala i nastupanja (ne)normalnih Balaševića. Naravno ovo su samo neki od izvođača.

Najbolje ocjene dobili su i hiphoperi, inače gosti iz Francuske, čije su se izvedbe mogle čuti „live“ na Sonom trgu u toku dnevnih radionica. Na istoj lokaciji prodavane su i majice, bedževi, posteri dizajna pomenutog gr. dizajnera Mirka Ilića, te tradicionalni nakit ručne izrade. Samo 150m dalje u Ateljeu „Ismet Mujezinović“ održan je „Dijalog sa umjetnikom“ Safet Zec. Jedna od lokacija bila je i Kuća plamena mira, tačnije projekcija filma „Youth of Tuzla“.

Filma, muzike, umjetnosti na ovaj ili onaj način bilo je na sve strane.

Na dan zatvaranja Festivala jedna grupa učesnika (iz različitih zemalja) postavila je kutiju, u centru grada, sa ručno ispisanim „pozivnicama“ na kojima je stojalo: „Bujrum na kafu 18.00h, Hotel Tuzla“, i doista tamo je bila kafa, u obližnjem parku uz okićeno drveće i „piknik“ dekice mladi su kuhalili kafu na plin bocama i služili je prolaznicima, dok su najmlađe prolaznike poslužili cedevitom i lubenicom.

Festival je zatvoren u nedjelju, 2. 8. 2009. u 19 časova u Domu mladih proglašenjem pobjednika „A fest“.

Pripreme za Festival naredne godine već su počele. Očekujemo još sadržajniji, uzbudljiviji i raznolikiji Festival.

## ZA SVE I NI ZA KOGA

Tko stoji iza običnih smrtnika koji nemaju hiljede eura?

Piše: Goran Vrhunc

(goran.vrhunc@gmail.com)

**S**vako malo svjedoci smo, indirektno, napretku tehnologije i znanosti. Ne radi se o novim sve tanjim mobitelima, kompjuterima i raznim malim čudesima. Riječ je o medicinskim dostignućima. Mnogo je primjera tih dostignuća ali zadržat će se samo na jednom. Prije par mjeseci svjetski medicinski tim uspio je stvoriti vještačku hrskavicu, zapravo umjetnu ljepšu zvuči. To je uistinu veliki pomak naprijed i Hipokrat bi tom pomaču skinuo kapu ali samo tome. Naime, godine istraživanja, testiranja, razne laboratorijske analize zahtijevale su veliku finansijsku podršku. Rezultat ulaganja je tu. Nova hrskavica u „našim“ koljenima. Sada dolazimo do pitanja: „Za koga je napravljena?“ Na-



pravljena je za sve ljudi koji imaju problema sa koljenom, koji ne mogu hodati, trčati. Cijena operacije ugradnje hrskavice ima tri nule i u eurima je. Tko ima te novice? Sportisti. Sportisti sebi ne plaćaju operacije uslijed povreda. Iza njih stoji klub za koji nastupaju. Sportisti ovise od klubova i klubovi od njih, i moraju sanirati svoje povrede. Mnogo su radili, uložili su sve svoje mogućnosti da to postanu. Ali, nismo i ne možemo svi biti sportisti, glumci, pjevači, elita. To ne znači da nam ne treba zdrava nogu ako slučajno padnemo niz stepenice i povrijedimo se. Tko stoji iza običnih

smrtnika koji nemaju hiljede eura? Zdravstveno osiguranje (u BiH) ne pokriva tolike troškove, penzioneri/umirovljenici su zaista umirenji i nizašta ih se ne pita (bez uvrede op.a.). Istina, postoji u našoj razvijenoj zemlji ljudi koji sebi mogu priuštiti enormne troškove, svi otrpljive znamo tko su ti ljudi, dok se drugi pitaju: „kako i odakle?“, mada nam je i to poznato. Dok tehnologija i znanost i dalje napreduju nudeći nam nove „olakšice“, a sve u službi zdravlja, meni ostaje da se čuvam od povreda i izbjegnem sve slučajnosti da do istih ne dođe.

## TRAFFICKING

(.....iza zatvorenih vrata.....)

# Knock..knock..

Piše: Ajla Habibija  
(ajla-h@hotmail.com)

**T**rafficking, ili prevedeno na naš jezik, znači trgovina ljudima bez razlike da li se misli na žene, dečku ili muškarce. Iako mislite da su muškarci nešto manje ugrožena populacija, onda razmislite još jednom. Uvjericu vas da se varate.

Naime, trgovina ljudima obuhvata sve članove društva i rijetko bira žrtve. Najčešće čujemo priče o trgovini ženama ili djecom, ali rijetko kada i muškarcima. Eh, hajde se sada zapitajte jednu stvar - imali među tom djecom dječaka ili su sve samo djevojčice? Viđate li na ulicama dječake jednako koliko i djevojčice koji prose? Odrastu li ti dječaci ikada? Postanu li oni muškarci jednoga dana?

Trgovina ljudima je sve suprotno osnovnim ljudskim pravima jer, kao prvo, oduzima pravo na normalan život, na slobodu življjenja, slobodu izražavanja, slobodu kreiranja i ostvarivanja vlastitih ciljeva, ugrožava zdravlje i nerijetko je opasna za život.

Mnoge trgovane djevojke, mla-

**Kada sam se prvi put susrela sa ovom rječju, činila mi se jednako stranom kao, vjerujem, i vama trenutno. Sigurno vam kroz glavu prolazi milion i jedna misao, a samo ne ona što ova riječ zapravo označava. Ako znate ponešto o ovome ili pak ne znate apsolutno ništa, onda čitajte redove ispod, možda vas zainteresuje, a i nauči koju pametnu više...**

dići, djeca bivaju trgovani unutar granica jedne zemlje, ali i interkontinentalno. Većina njih ima veliki broj seksualno prenosivih bolesti, ali i drugih bolesti.

Svi oni su na neki način eksplorativani, bilo fizički, psihički, prisilom na prosjačenje, služenje u kućama, ali i trgovinom organima. Podatak koji me zgrozio bio je taj da osoba koja je bila trgovana za njih predstavlja "potrošni materijal", te



nakon što im više dobro ne služi, kao npr. prostitutka, ili jednostavno ne zarađuje dovoljno novca, onda im doslovno vade i prodaju organe. I rade to tako sve dok osoba jednostavno ne podlegne... I sjećate se sada dijela o trgovini muškarcima? Ne mogu li oni i na ovaj način trgovati i njima?

Znamo već, ne rade to trgovci ljudima džaba. Imaju oni svoje razloge koji ih još i više motivišu da nas-

tave sa svojim, najčešće jaaako finansijski unosnim, poslom. Uzimo za primjer našu državu gdje ionako vlada korupcija da pojedincima na čelu piše korumpiran! Eh, u nesređenoj državi poput naše, gdje se zakon, ako ga ima, ne sprovodi kako treba, gdje je najlakše potplatiti policiju i gdje se, iako slučaj dođe na sud, najčešće dobija neka jadna kazna i osoba uskoro bude opet puštena na slobodu da nasta-

vi sa svojim biznisom.

Nazvaću te trafikere jednim vrlo "namazanim" ljudima. U svakoj zemlji ima siromašnog stanovništva koje tako silno želi da radi i zaradi novac. Tim ljudima su iznimno primamljivi oglasi sa natpisima tipa "Posao u Italiji. Plata 1000 Eura sa smještajem, prevozom..." Ljudi jednostavno nasjednu na to ili ne vide drugi vid zarade novca i onda se jednog jutra probude u nekoj zabitici, Bog zna koje države, prosjačeći, prostituirajući se i šta sve još ne....

-Mogla bih vam ja o ovoj temi pisati do sutra, diskutovati do prekosutra, ali mislim da vam je i ovo dovoljno da shvatite važnost problema i da ga znate prepoznati.

Zapamtite, plaćanjem prostitutke direktno potpomažete trgovce ljudima, jer zapravo ne plaćate prostitutku nego njenog makroa, davanjem novca prosjacima opet ne pomažete njima nego njihovim makroima. Novac nikada ne ostaje u rukama onoga kome ga dajete. Ako im baš želite pomoci, kupite im sendvič, dajte im odjeću....

Ne nasjedajte na lažna obećanja i izmišljene poslove!

Svi oni mogu vas koštati života, a to, vjerujem, ne želite...

## Zabranjeno Pušenje - moderni stećci iz Sarajeva

Piše: Haris Dedović  
(haris\_dedovic@hotmail.com)

**P**onoć je već poodmakla. Okrenem se ka satu... Mašala... Haman\* je 3! Na televiziji se emitiraju stare epizode nekog reality show-a, za vješto dresirane umove širokih narodnih masa, koji će to halapljivo gutati. Bez govora i prigovora. Stoga prebacujem na jedan od onih programa "vječite muzike" na kojima, najčešće, slušamo prizvuke tonova proizvedenih u hiperproduktivnim fabrikama, iz susjedne nam Srbije. Jednostavno ostajem zavezeknut!!! Ugledao sam veselu facu našeg sarajevskog čudotvorca sa Koševa.

Sejo Sexon - jedna od muzičkih identifikacija, prvenstveno Sarajeva, a i cijele BiH. Tek tad, sjetim se da sam dobio zadatak da napišem nešto o bendu Zabranjeno Pušenje. Pa ništa... Papir i olovku i počeo sam. Prvo ono formalno; bend je nastao 1980. god. u garažama, sad već legendarne i u mnogim pjesmama opjevane, ulice Fudafa Midžića. Bend su sačinjavala raja iz sarajevske II (Druge) gimnazije. Prvi album pod imenom "Das ist Walter" izашao je 1984. god. i tad je sve počelo. Poslije njihovog podruma "Zaborav" došle su na red svirke po Slogi, Trasi i salama za igranke u zgradama sarajevskih fakulteta. Kraj. Ako nekog zanima vise formalnosti sve možete pročitati na [www.zabranjeno-pusenje.bosnia.ba](http://www.zabranjeno-pusenje.bosnia.ba). Ja ču sada napraviti osvrt na ličnost koja čini 80% ove legendarne grupe. Sejo Sexon! Mami i bližoj rodbini, vjerovatno, poznatiji kao Davor Sučić. Možda ni njima. To

je čovjek koji je imao veliki utjecaj na odrastanje mnogih generacija. U današnje vrijeme manje. Prava sarajevska raja. Doduše, haustorče, al' nisu ni oni loši. Tekstopisac (kao najbitnije), gitarista, pjevač i šta već ne, od ovoga benda pravi kult. Svoje pjesme kroz osmješ objašnjava riječima: "Ja ti pišem pjesme o stvarima koje se mogu vidjeti kroz prozor". Produhovljeni, uvjek nasmijani, dragi i simpatični Sarajlija piše o junacima iz sarajevskih naselja. Oni nikada nisu nikakvi super-heroji. Naprotiv, oni su

sanske kulture - u svojim pjesmama i kroz svoj ostanak u, agresijom napačenom Sarajevu, pokazuje sklonosti prema antinacionalizmu. Pjesme o životnim sudbinama građana svoga grada i svoje države, na svojim nastupima, prožima govorima i izmenama teksta kakve mogu da se rode samo u jednom čovjeku koji je ispunjen našim duhom do maksimuma. Pjevajući tako o tragedijama, ljubavima, komedijama, legendama dohvaća duboko u umove koji su spremni zamisliti se nad nekim stva-



obični ljudi iz naroda koje doista možemo vidjeti kroz prozor. Npr. policajci, sportisti, taksišti, kriminalci... svojim jednostavnim pristupom, kao i jednostavnim jezikom, njegove poetske mogućnosti graniče sa apstrakcijom. Običnim, svakidašnjim, neknjiževnim jezikom, jezikom raje tako savršeno prikazuje sva osjećanja - ljubav, bol, čežnju, nostaliju, sreću.... Kao dijete naše multikonfesionalne zajednice ne pokazuje nikakve sklonosti prema nacionalizmu. Da pače, sve više kroz svoj nadimak, svoje pjesme u kojima su prisutni ljudi svih religijskih opredjeljenja, kroz prisustvo prizvuka ilahije - koja je neminovno dio naše bo-

rima u životu. Osuđivan od mnogih kao apozitivan umjetnik, jer koristi psovke u svojim pjesmama i izjavama, on ne posustaje. Opravdano. U našem narodu psovka je neminovan dio govora kojim se koristi veliki procenat Bosanaca i Hercegovaca, nezavisno od njihovog obrazovnog, kulturnog ili bilo kojeg drugog nadgradivog nivoa. Takođe još jedno opravdanje psovki u njegovim istupima u javnosti jeste činjenica da se ne koristi nekim tezim, dubljim ili gnušnim psovkama, nego samo onima koje možemo svakodnevno čuti u kafićima, na ulicama, vozilima javnog prevoza.... Te "naše" psovke su u Bosanskom jeziku institucionalizirane više kao pošatpalice ili objašnjenje za neku situaciju, nego kao psovke. Njegove pjesme opisuju živote i ljudi koji nikad neće biti opjevani nigdje osim kod sarajevskog Stiva Herisa (Steve Harris). O životnim filozifijama, pobojdama i porazima daje priče kroz pjesmu te ih tako predstavlja na jedan specifičan i samo njemu karakterističan način. Neke od uspješnih, na jedan ili drugi način, ili neuspješnih sudsiba prikazuje kroz pjesme "Ibro dirka", "Bos il' hadžija", "Idol"... Saradnja sa neletom karajlićem (malim slovom) prišiva mu jednu vrstu mlađalačke neozbiljnosti. Neozbiljnost se djelelično osjeti. DA! Međutim, mnoge stvari koje sadrže poruku nisu se zapazale dok dotični gospodin, kojem ne bih ponavljao ime i trošio dragocijene komadiće papira na njega, je napustio prvenstveno svoj grad, a samim tim i ovaj, kao i grad, svake žrtve vrijedan, bend. Opjevanjem običnosti, a u isto vrijeme i specifičnosti ljudi koji obitavaju na ovome svetu mjestu, u legendu ulazi na velika vrata... Te vrijednosti su oduvijek vrijedile ovdje i samo ovdje. On ih je shvatio i stavio na papir i ploče "longplejke". Sada kada više nema čovjeka koji mnogi spominju sa nostalgijom i sjetom, a ja sa gađenjem i gnusnim potsmijehom, Zabranjeno Pušenje je dobio ozbiljnost koju su zasluzili tolike godine ispunjavajući duše ljudi koji su bili sposobni da razumiju sve ljetopete njihove običnosti. Mnogi su ga optuživali da je ovakav i onakav. I sada kada slušam te pjesme koje je on izvezao svojom rukom i ukomponovao sa svojim bendom, sjetim se da neki za njega kazu: "Ma budala"!

Ja sve nešto kontam... I skontam! Nije ti Sejo naš budala! On je defaktu umjetnik! Shvaćaš...?

# Potjernica za dopisnicima

**Postani  
dio  
našeg  
tima!**

**Možda tražimo baš Tebe!**

Želiš da se čuje i Tvoje mišljenje i glas?

Dosta ti je pasivne pobune i letargije?

Pridruži se redakciji ili postani dopisnik Karika!

Sve što treba da imaš je malo volje i pameti!

I rad i zabava mogu početi! Iskoristi vrijeme na pravi način!

Uređivački kolegij (karike@onabih.ba, onaubih@gmail.com)

**Datumi izlaska Karika:**

1. 22. april
  2. 10. juni
  3. 1. septembar
  4. 22. decembar
- Dan: utorak/srijeda!



## POZIV

**NA IV REDOVNU  
SKUPŠTINU  
OMLADINSKE NOVINAKSE  
ASOCIJACIJE U BOSNI I  
HERCEGOVINI**

Upravni odbor ONA u BiH, kojeg čine mladi novinari i angažirani omladinci iz raznih krajeva BiH, poziva Vas na Četvrtu redovnu skupštinu Asocijacije. Ovaj događaj je prilika da ujedinjenim snagama i kvalitetnim idejama omogućimo odabir novih projekata, te da sumiramo dosadašnji rad kako bismo sa novim zaključcima unaprijedili budući rad Asocijacije.

Četvrta redovna skupština bit će organizirana uz podršku njemačke fondacije Schuler Helfen Leben a održat će se 24. i 25. Oktobra u hotelu Hollywood u Sarajevu.

Kao i svake godine birat će se novi projekti za narednu godinu te prikazati detaljna prezentacija svega do sada učinjenog.

**Učesnici svoj dolazak mogu potvrditi na sljedeće kontakte:**  
onaubih@onabih.ba i broj telefona 033-205-850 - office ; Mirnesa Fatić – office manager 063-191-970 u periodu od 10:00- 14:00 sati.

**Putne troškove i troškove smještaja snosit će Omladinska novinska asocijacija u Bosni i Hercegovini.**

Unaprijed se zahvaljujemo na Vašem odzivu i angažmanu.

Srdačan pozdrav!  
Upravni odbor ONA u BiH

**OMLADINSKA NOVINSKA ASOCIJACIJA U BOSNI I HERCEGOVINI  
POZIVA SVE MLADE , NADARENE I TALENTOVANE SREDNJOŠKOLCE  
DA SE PRIKLJUČE NOVOM PROJEKTU POD NAZIVOM**

**„RADIONOVINARSTVO“**

### OBAVIJEST

Od 1. do 5. septembra tekuće godine održat će se seminar na temu radionovinarstva. Trinaest mladih učesnika seminara iz čitave BiH imat će priliku praktično učiti o radio-novinarstvu, te nakon završenog seminara, implementirati naučeno kroz snimanje 12 radio-emisija koje će se emitovati na nekoliko različitih radio-stanica u predstojeća tri mjeseca.

Adresa Čobanija 9/3, 71000 Sarajevo  
Tel/Fax +387 33-250-850  
www.onabih.ba  
onaubih@gmail.com



**ŠIRIMO POZITIVNE VIBRACIJE !!!**



Omladinska Novinska Asocijacija  
u Bosni i Hercegovini

**SCHÜLER  
HELPEN  
LEBEN**

**OSLOBOĐENJE**